

Міністерство освіти і науки України  
Державний біотехнологічний університет  
Інститут сільського господарства Північного Сходу НААН

**Українсько-латинсько-англійсько-  
німецький словник назв основних  
шкідників сільськогосподарських  
культур і лісових насаджень**

Житомир – 2024

УДК 632.7(038)=161.2=124=111=111.2

С 79

*Рекомендовано до видання Вченою радою Інституту сільського господарства  
Північного Сходу НААН (протокол № 8 від 12 грудня 2023 р.)*

Рецензенти: **М.М. Доля**, д-р с.-г. наук, професор, завідувач кафедри інтегрованого захисту та карантину рослин, чл.-кор. НААНУ (НУБіП України);  
**І.В. Забродіна**, канд. с.-г. наук, доцент, доцент кафедри зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин ім. Б.М. Литвинова Державного біотехнологічного університету

С 79            **Станкевич С.В., Кабанець В.В. Українсько-латинсько-англійсько-німецький словник назв основних шкідників сільськогосподарських культур і лісових насаджень: навч. посібник.** Житомир: Видавництво «Рута», 2024. 92 с.  
ISBN 978-617-581-612-7

Наведено список основних комах шкідників сільськогосподарських культур і лісових насаджень українською, латинською, англійською та німецькою мовами. Представлено характеристику основних рядів комах, до яких належать зазначені види комах. Призначено для студентів аграрних закладів вищої освіти за спеціальностями 091 «Біологія», 101 «Екологія», 201 «Агрономія», 202 «Захист і карантин рослин», 203 «Садівництво», 205 «Лісове господарство», 206 «Садово-паркове господарство».

**УДК 632.7(038)=161.2=124=111=111.2**

© Станкевич С.В., 2024  
© Державний біотехнологічний університет, 2024  
© Інститут сільського господарства Північного Сходу НААН, 2024  
© Дизайн обкладинки С.В. Станкевич, 2024

ISBN 978-617-581-612-7

## З М І С Т

Вступ	4
1. Характеристика рядів комах	5
2. Умовні позначення	29
3. Особливості фонетичної системи латинської мови	30
4. Багатоїдні шкідники	34
5. Шкідники зернових злакових культур	37
6. Шкідники однорічних бобових культур	41
7. Шкідники багаторічних бобових культур	43
8. Шкідники цукрових буряків	45
9. Шкідники льону	47
10. Шкідники конопель	48
11. Шкідники соняшнику	48
12. Шкідники картоплі	49
13. Шкідники тютюнових культур	49
14. Шкідники капустяних культур	50
15. Шкідники лілейних овочевих культур	53
16. Шкідники зонтичних овочевих культур	54
17. Шкідники гарбузових овоче-баштанних культур	55
18. Шкідники плодових культур	55
19. Шкідники ягідних культур	64
19.1 Шкідники суниці і малини	64
19.2 Шкідники смородини і агрусу	66
20. Шкідники виноградної лози	68
21. Шкідники лісонасаджень	70
21.1 Шкідники листяних порід	70
21.2 Шкідники хвойних порід	78
21.4 Шкідники плодів та насіння	83
21.4.1 Шкідники плодів та насіння листяних порід	83
21.4.2 Шкідники плодів та насіння хвойних порід	84
21.5 Технічні шкідники	85
22. Шкідники зерна та інших сільськогосподарських продуктів під час зберігання	85
Список рекомендованої літератури	88

---

## ВСТУП

При вивченні шкідників сільськогосподарських культур і лісових насаджень запам'ятовування латинських назв шкідників є обов'язковим. Знання латинських назв шкідливих комах дає можливість краще розуміти питання, які обговорюються на симпозиумах, конференціях, воно необхідне при користуванні спеціальною літературою, а також сприяє кращому взаєморозумінню при спілкуванні з колегами, в тому числі іноземними.

Згідно з навчальною програмою в посібнику наведено близько близько 430 назв шкідливих видів комах українською, латинською, англійською та німецькою мовами.

Усі види наведені у 19 розділах (багатоїдні шкідники, шкідники польових, овочевих, садових, ягідних культур, лісових насаджень, а також зерна та інших сільськогосподарських продуктів при зберіганні), назви розміщені в алфавітному порядку. Таке розміщення полегшує запам'ятовування та пошук назв необхідних видів шкідливих комах.

У кінці кожної української назви в квадратних дужках подана скорочена назва ряду, до якого належить певний вид, пояснення скорочень містяться на с. 29.

В окремому розділі посібника наведені правила читання та наголосу латинських назв шкідливих комах.

# 1. ХАРАКТЕРИСТИКА РЯДІВ КОМАХ

## Ряд Прямокрилі (Orthoptera)

Світова фауна нараховує більше 20 000 видів прямокрилих. В Україні поширено близько 150 видів.

Комахи великого і середнього розміру з видовженим тілом. Тип постановки голови гіпогнатичний. На голові розміщені два складних ока і одно–три простих вічок. Вусики багаточленикові, у більшості видів щетинкоподібні або ниткоподібні. Ротовий орган гризучого типу. Передньогруди великі й рухомо з'єднані із середньогрудьми. Крил дві пари, вони різнорідні. Передня пара видовжена шкіряста (надкрила). Задня пара широка сітчаста, у стані спокою складається віялоподібно під надкрилами. У деяких видів крила вкорочені або відсутні. Передні й середні ноги ходильного типу. Задні ноги стрибального типу, іноді передні ноги копальні. Черевце сидячого типу, складається із 10 члеників. На кінці черевця у самця розміщені церки і грифельки, а у самки – церки і яйцеклад. Іноді яйцеклад відсутній. Для представників ряду характерна наявність різноманітних звукових органів.

Перетворення неповне. Комахи проходять три стадії розвитку: яйце, личинка, імаго. Личинки у прямокрилих імагоподібні. Самки відкладають яйця поодинокі або групами в ґрунт, стебла чи листки. Деякі види саранових проявляють особливу форму поліморфізму – фазову мінливість (стадну й поодинокі форми). Більшість прямокрилих рослиноїдні, зустрічаються комахи, що ведуть хижий спосіб життя. Відомі багатоїдні види, які живляться як рослинною, так і тваринною їжею.

Ряд поділяється на два підряди: довговусі (*Dolichocera*) і коротковусі (*Brachycera*).

Небезпечними шкідниками сільського і лісового господарства мають представники родин цвіркуни (*Gryllidae*), капустянки (*Gryllotalpidae*) та справжні саранові (*Acrididae*).

Хижі види прямокрилих зустрічаються у родині коники (*Tettigoniidae*).

**Ряд Рівнокрилі членистохоботні (Hemiptera)**  
**Підряд рівнокрилі (Homoptera)**  
**Підряд грудохоботні (Sternorrhyncha)**

Світова фауна нараховує близько 40 000 видів із яких на території України поширено близько 1 650 видів. Комахи від малих до великих розмірів. Голова малорухома. У більшості рівнокрилих є складні очі та два–три простих очей (вічок). Вусики три-десятичленикові, щетинкоподібні або ниткоподібні. Ротовий апарат колючо-сисного типу. Хоботок відходить від задньої частини голови, в стані спокою підігнутий під низ тіла і направлений назад.

Крил дві пари. Вони однорідні, перетинчасті. У самців кокцид (Coccinea) тільки передня пара крил, а самки – безкрилі. Ноги ходильні. У деяких представників ряду задні ноги стрибальні (цикадки – Cysadinea, листоблішки – Psyllinea). Лапки ніг однотричленикові. Часто тіло рівнокрилих покрите восковими виділеннями у вигляді порошку, ниток або пластинок, а у кокцид – хітиновим щитком. Черевце сидячого типу. У попелиць (Aphidinea) з боків п'ятого сегмента черевця розміщені дві сокові трубочки, які виконують екскреторну функцію.

Перетворення неповне, іноді ускладнене (гіперморфоз) або спрощене (гіпоморфоз). Личинки імагоподібні. Для попелиць характерний екологічний поліморфізм. Усі рівнокрилі рослиноїдні комахи. Яйця відкладають на поверхню або в тканини рослин. Личинки розвиваються відкрито на рослинах, живуть у ґрунті або в тканинах рослин. Багато видів рівнокрилих є шкідниками сільськогосподарських культур і переносниками збудників вірусних хвороб.

Підряд поділяється на п'ять надродин: цикадки (Cysadinea), листоблішки (Psyllinea), алейродіди (Aleyrodinea), попелиці (Aphidinea), кокциди (Coccinea).

Найбільше значення для сільського і лісового господарства мають представники родин цикаделіди (Cicadellidae), листоблішки (Psillidae), білокрилки (Aleyrodidae), пемфігіди (Pemphigidae), попелиці (Aphididae), щитівки несправжні (Coccidae) та щитівки (Diaspididae).

## **Ряд Рівнокрилі членистохоботні (Hemiptera)** **Підряд напівтвердокрилі, або клопи (Heteroptera)**

Відомо більше 40 000 видів напівтвердокрилих, які належать до 58 родин. В Україні зареєстровано більше 930 видів із 36 родин. Комахи різного розміру із сплющеним або видовженим тілом. Складні очі розвинені, прості очі (вічка) є або відсутні. У більшості видів клопів вусики три–п'ятичленикові ниткоподібні. Ротовий апарат колючо-сисного типу, хоботок прикріплений до передньої частини голови і підігнутий під низ тіла. Крил дві пари, різнорідні. Передня пара напівшкіряста (внутрішня частина шкіряста, а зовнішня перетинчаста). Задні крила прозорі, перетинчасті. В окремих видів клопів крила значно вкорочені або відсутні. На задньогрудях розміщені пахучі залози. Ноги бігального, ходильного, хапального та інших типів. Лапки ніг двох- трьохчленикові, рідше одночленикові.

Перетворення неповне, личинки імагоподібні. Личинки ведуть такий же спосіб життя, як і дорослі комахи. Серед клопів трапляються наземні і водні форми. Більшість видів розвивається в одному поколінні за рік. Самка відкладає яйця на поверхню рослин або іншого субстрату, рідше в тканини рослин. У біологічному відношенні напівтвердокрилі поділяються на рослиноїдних, хижих і паразитичних (кровососів). Багато видів клопів є шкідниками сільського і лісового господарства. Вони живляться соками вегетативних і генеративних частин рослин. Напівтвердокрилі також спричиняють шкоду птахівництву і рибництву.

Ряд поділяється на два підряди: приховановусі (*Cryptocerata*) і вільновусі (*Gymnocerata*).

Найнебезпечніші шкідники сільського і лісового господарства належать до родин сліпняки (*Miridae*), мереживниці (*Tingidae*), підкоровики (*Aradidae*), щитники-черепашки (*Scutelleridae*), щитники (*Pentatomidae*).

Із цього ряду хижий спосіб живлення мають представники родин клопи-мисливці (*Nabidae*), антакориди (*Anthacoridae*), сліпняки (*Miridae*), редувіїди (*Reduviidae*), лігеїди (*Lygaeidae*), щитники (*Pentatomidae*) та ін.

## **Ряд Трипси, або Бахромчастокрилі, або Пухироногі (Thysanoptera)**

Сучасна світова фауна нараховує близько 4 500 видів трипсів із 13 родин. В Україні виявлено близько 230 видів із 3 родин.

Маленькі комахи (до 2 мм довжиною) із струнким видовженим тілом. Ротові органи колючо-сисного типу, асиметричні. Вусики шести–дев'ятичленикові, ниткоподібні. Складні очі великі, простих очей (вічок) троє або вони редуковані.

Крил дві пари. Вони довгастої форми з двома-трьома поздовжніми жилками й торочками із довгих тонких волосків. Часто крила сильно вкорочені або відсутні. Ноги бігальні. Лапки ніг одно–двочленикові, на кінці яких розміщений втяжний присисний пухирець (ароліум) та кігтики. Завдяки особливостям будови крил і ніг, трипсів ще називають бахромчастокрилими або пухироногими.

Черевце сидячого типу, складається із 11-ти сегментів, із яких перший редукований. Черевце у самок закінчується трубкою або яйцекладом.

Перетворення неповне, ускладнене (гіперморфоз). Личинки імагоподібні. Самка відкладає яйця в тканини рослин або відкрито на різні частини рослин. Більшість видів трипсів мають однорічну генерацію, але деякі можуть давати до 10–12-ти поколінь за рік. Живуть на листках, у квітках або під корою дерев. Фітофаги. Живляться соком рослин і є переносником вірусних захворювань. Серед представників ряду трапляються хижаки.

Ряд поділяється на два підряди: яйцекладні (*Tenebrantia*) і трубкохвості (*Tubulifera*).

Найбільш небезпечні шкідники сільськогосподарських і лісових культур належать до родин трипси (*Tripidae*) та флеотрипідиди (*Phloeothripidae*).

Хижі види трипсів є представниками родин еолотрипідиди (*Aeolothripidae*) та трипси (*Tripidae*).



## Ряд Твердокрилі, або Жуки (Coleoptera)

Світова фауна жуків нараховує близько 300 000 видів із 163 родин, а фауна України – більше 6 000 видів.

Комахи великого, середнього або малого розмірів. Забарвлення їхнього тіла різноманітне. Тіло жуків сильно склеротизоване, м'які покрови трапляються рідко. Голова округлої або приплюснutoї форми. Складні очі розташовані з боків голови. У більшості видів прості очі (вічка) відсутні. Вусики у жуків найчастіше 11-членикові. Ротовий апарат гризучого типу.

Ноги у представників ряду ходильні, бігальні, стрибальні, плавальні, копальні. Лапки ніг три-п'ятичленикові. Крил дві пари, різнорідні. Перша пара – тверді роги або шкірясті, називаються надкрилами (елітрами). Вони можуть бути вкороченими або зрощеними між собою. Задні крила прозорі перетинчасті, у стані спокою заховані під надкрилами. Іноді крила недорозвинені або відсутні. Черевце сидячого типу. Воно щільно прикріплене до задньогрудей і налічує не більше 10-ти сегментів.

Розвиток комах проходить з повним перетворенням, іноді ускладненим (гіперметаморфоз). Жуки проходять чотири стадії розвитку: яйце → личинка → лялечка → імаго. Личинки камподеооподібні або червоподібні (з головою без ніг, або з головою і трьома парами грудних ніг). Лялечка вільна. У більшості видів розвивається одне покоління за рік. Трапляються види, які дають два-три покоління за рік і з багаторічною генерацією (одне покоління в два–п'ять років). Способи життя і харчова спеціалізація жуків різноманітні. Серед представників ряду трапляються фітофаги, хижаки, сапрофаги, некрофаги та ін. Велика кількість видів є шкідниками сільського і лісового господарств. Ряд поділяється на чотири підряди: м'ясоїдні (Adephaga) і різноїдні (Polyphaga), архостемата (Archostemata), міксофага (Muxophaga). Фауна жуків України представлена двома підрядами: м'ясоїдні й різноїдні.

Найбільше господарське значення, як шкідники сільськогосподарських і лісових культур, мають представники родин пластинчатовусі (Scarabaeidae), златки (Buprestidae), ковалики (Elateridae), чорниші (Tenebrionidae), вусачі (Cerambycidae), листоїди (Chrysomelidae), зерноїди (Bruchidae), трубоккрути (Rhynchitidae), довгоносики (Curculionidae) та короїди (Iridae, або Scolytidae).

Велику групу жуків складають багатоїдні й спеціалізовані хижаки, серед яких домінують представники родин туруни (Carabidae), стафіліни (Staphilinidae), м'якотілки (Cantharididae), склерида або пістряки (Cleridae), мелириди або малашки (Melyridae) та сонечка (Coccinellidae).

## Ряд Лускокрилі, або Метелики (Lepidoptera)

Світова фауна метеликів нараховує більше 140 000 видів із 107 родин, а фауна України – близько 5 000 видів.

Метелики різні за розмірами (від 3 до 350 мм у розмаху крил).

Голова вільна, круглої форми з великими складними очима, іноді з двома простими очима (вічками). Вусики довгі, багаточленикові. Ротовий апарат сисного типу представлений спіралью зігнутих хоботком, який утворений нижніми щелепами. У представників родини зубатих молей він – гризучого типу. У деяких видів лускокрилих ротовий апарат недорозвинений або відсутній.

Метелики мають дві пари однорідних крил, крила перетинчасті й густо вкриті лусочками. У польоті крила працюють спільно, що досягається за допомогою спеціальних зчеплювальних механізмів. У метеликів трапляються укорочені або зовсім нерозвинені крила. Будова і жилкування крил мають велике значення в систематиці лускокрилих. Черевце сидячого типу і має 9–10 сегментів, причому крайні два-три сегменти сильно модифіковані.

Перетворення повне. Личинок лускокрилих називають гусеницями. Вони мають циліндричне тіло, три пари грудних і дві-три, або п'ять пар черевних ніг. У нижчих груп (зубатих молей) кількість черевних ніг може досягати 7–8 пар. Лялечка покрита, часто в шовковистому коконі. У зубатих молей лялечка вільна з рухомими верхніми щелепами. Серед лускокрилих є види, які мають одне або декілька поколінь за рік. Для видів, що розвиваються в деревині, характерна дво- або трирічна генерація.

Більшість гусениць лускокрилих є фітофагами, рідко трапляються хижаки. Деякі види гусениць живляться хутром і шерстяними виробами або шкодять бджільництву.

Ряд поділяється на три підряди: щелепні (Lacinita), рівнокрилі (Jugata), різнокрилі (Frenata).

Найбільш небезпечні шкідники сільськогосподарських і лісових культур належать до родин склівки (Sesiidae), червиці (Cossidae), листовійки (Tortricidae), горностаєві молі (Yponomeutidae), серпокрилі молі (Plutellidae), виїмчастокрилі молі (Gelechiidae), ширококрилі вогнівки (Pyraustidae), чубатки (Notodontidae), п'ядуни (Geometridae), коконопряди (Lasiocampidae), хвилівки (Lymantriidae), совки (Noctuidae), білани (Pieridae).

## Ряд Перетинчастокрилі (Hymenoptera)

Світова фауна нараховує більше 300 000 видів перетинчастокрилих, а фауна України – більше 10 000 видів.

Комахи різної величини (0,2–60 мм довжиною). Голова вільна і рухомо з'єднана з грудьми. Вусики різноманітної будови та форми. Складні очі великі, на тім'ї розміщені троє простих очей (вічок). Ротові органи гризучого типу або гризучо-сисного, іноді редуковані. Ноги ходильні або бігальні, іноді копальні. У бджолиних задня пара ніг збиральна. Лапки ніг у більшості видів 5-членикові, трапляються також 3-4-членикові. Крил дві пари, однорідні, перетинчасті з невеликою кількістю жилок. При польоті передні крила зчіплюються із задніми за допомогою численних гачків. Задні крила менші від передніх. Серед перетинчастокрилих трапляються особини з вкороченими крилами або безкрилі. Черевце складається із восьми сегментів. У перетинчастокрилих розрізняють три типи прикріплення черевця: сидяче, висяче та стебельчасте. Самки часто мають яйцеклад. У бджолиних і ос яйцеклад перетворений на жало.

Перетворення повне. У деяких видів спостерігається ускладнене перетворення (гіперметаморфоз). Личинки червоподібні або несправжні гусениці. Лялечка вільна і міститься в шкірястому або павутинному коконі. За способом життя та харчовою спеціалізацією перетинчастокрилі дуже різноманітні. Серед них є фітофаги, галоутворювачі, хижаки, паразити, запилювачі рослин і медоноси.

Перетинчастокрилих поділяють на два підряди: сидячочеревцеві (Symphyta) та стебельчаточеревцеві (Aparocrita).

Дуже шкідливими камахами є представники родин пильщикиткачі (Pamphiliidae), хвойні пильщики (Diprionidae), справжні пильщики (Tenthredinidae), рогахвости (Siricidae), стеблові пильщики (Cephalidae), евритоміди, або товстонижки (Eurytomidae).

Найбільше число паразитичних комах належить до ряду перетинчастокрилих, серед яких домінують представники родин їздці-іхневмоніди (Ichneumonidae), браконіди (Braconidae), афідіїди (Aphidiidae), трихограми (Trichogrammatidae), афелініди (Aphelinidae), хальцидіди (Chalcididae), птеромаліди (Pteromalidae) та ін.

Хижацький спосіб життя ведуть представники родин сколії (Scoliidae), риучі оси (Sphecidae), складчастокрилі оси (Vespidae), мурахи (Formicidae) та ін.

## Ряд Двокрилі (Diptera)

Великий і найбільш високоорганізований ряд комах, який нараховує більше 150 000 видів із понад 150 родин, а у фауні України – близько 5 000 видів.

Комахи різноманітні за величиною (0,3–50 мм довжиною). Голова куляста, іноді плеската, дуже рухома, має два великих складних ока та два-три простих ока (вічок). Ротовий апарат лижучого, колючо-сисного або ріжучо-лижучого типу, іноді редукований. Вусики довгі багаточленикові або короткі трьохчленикові. Із трьох сегментів грудей найбільш розвинені середньогруди. Крил одна пара, вони однорідні перетинчасті та розміщені на другому сегменті грудей. Задні крила представлені маленькими булавоподібними придатками – дзизкальцями, що нагадують пропелер і мають значення для координації польоту комахи. Ноги ходильні або бігальні. Лапки ніг найчастіше 5-членикові і закінчуються кігтками, між якими розміщені присоски – пульвіли й емподій. Черевце складається із 4–10-ти сегментів.

Перетворення повне. Розмноження двостатеве, відмічений також партеногенез і педогенез. Личинки червоподібні, без голови та ніг, лише у деяких видів збереглася невелика головна капсула. Лялечка вільна або схована в несправжньому коконі. Багато видів мух полівольтинні, розвиваються в 3–4-х поколіннях і більше за рік. За способом життя та харчовою спеціалізацією дуже різноманітні. Серед двокрилих є шкідники сільськогосподарських культур, паразити, хижакі, сапрофаги, некрофаги, запилювачі рослин, кровососи та переносники збудників хвороб людини й тварин.

Ряд поділяється на три підряди: довговусі (Nematocera), коротковусі прямошовні (Orthorrhapha) та коротковусі круглошовні (Cyclorrhapha).

Небезпечними шкідниками сільськогосподарських і лісових культур є представники родин довгоніжки (Tipulidae), галиці (Cecidomyiidae), дзюрчалки (Syrphidae), осетницеві (Tephritidae), голотілкі (Psilidae), мінуючі мухи (Agromyzidae), опомізиди (Opomyzidae), злакові мухи (Chloropidae), квіткарки (Anthomyiidae) та ін.

Із ряду двокрилих до хижаків належать представники родин галиці (Cecidomyiidae), дзюрчалки (Syrphidae), ктирі (Asilidae), хамеміїди (Chamaemyiidae) та ін. Найбільше практичне значення мають паразитичні мухи, які належать до родин тахіни (Tachinidae) та дзижчала (Bombiliidae).

## Order Orthoptera

World fauna comprises more than 20 000 species of Orthoptera representatives.

The insects are of large and middle sizes with an oblong body. The type of head holding is hypognathic. There are 2 compound eyes and 1–3 simple ones on the head. Feelers are of many segments; most of them are like bristle or thread. The mouth organ is of gnawing type.

The front part of a thorax is big and is movably connected with the middle part. They have 2 pairs of wings which are heterogeneous. The front part is oblong, of a scin type. The back part is wide membranous; in the state of rest it assembles under elytras. Some species of insects have shortened wings or they may have no wings. The front and middle legs are of a walking type. The back legs are of jumping type; sometimes the front legs are of digging type.

The abdomen is of sitting type, consists of 10 segments. The male has cerci and slates at the end of abdomen, the female – cercas and ovipositor. The representatives of this order are characterized by the availability of various sound organs.

Transformation is incomplete. The insects pass through 3 stages of development: an egg, a larva and an imago. The larvae are imago-like. One female in a group of them lay eggs into the soil, stems or leaves. Some species of grasshoppers demonstrate a peculiar form of polymorphism – phase changeability (group or individual forms). The most part of Orthoptera plant eating insects. One can find also insects that live like predators. There are also omnivorous representatives, which feed on plants and animals.

This order is divided into Dolichocera and Brachycera.

## **Order Hemiptera**

### **Suborder Homoptera**

World fauna comprises about 40 000 species of insects. Insects are from small to big sizes. The head moves badly. Most of Homoptera insects have compound eyes and 2–4 simple ones. Feelers are of 3–10 segments, like a bristle or a thread.

The mouth apparatus is of biting and sucking types. Proboscis steps aside from the back part of the head; in the state of rest it is bent under the bottom part of a body and is directed to the back/

The insects have 2 pairs of wings. They are homogenous, membranous. The legs are of walking type, some representatives of this order have the back legs of jumping type (cicads – Cycadinea, leafhoppers – Psyllinea) type. The paws of the legs are of 1–3 segments. The body of the Homoptera representatives is covered with wax secretion (in the form of powder, threads or plates); cycadinea representatives are covered with chitinous shield.

The abdomen is of sitting, type. Aphidinea's abdomen beginning with the 5<sup>th</sup> segment have 2 juicy tubes which perform excretion function.

Transformation is incomplete; sometimes complicated (hypermorphosis) or simplified (hypomorphosis). Larvae are imagolike. Aphids have peculiar ecological polymorphism. All representatives are plant-eating insects. The eggs are laid on the surface of the tissue of the plant or directly into the plant. Larvae develop on the plants, live in the soil or in the tissues of plants. Many species of this order are crops pests and can carry pathogenes of virus diseases.

This order is divided into 3 suborders: cicads (Cycadinea), leafhoppers (Psyllinea), whiteflies (Aleyrodinea), aphids (Aphidinea) coccids (Coccinea).

## **Order Hemiptera**

### **Suborder Heteroptera**

There are more than 40 000 species of Hemiptera representatives, which belong to 58 families.

Insects are of different size with a pressed or oblong body. Compound eyes are developed, simple ones may be present or there may be none. Most species of bugs feelers are of 3 or 5 segments and are threadlike. Mouth apparatus is of biting and sucking types; proboscis is attached to the front part of the head and is bended under the wings. Insects have 2 pairs of different wings. The first pair is of a semiskin type (the internal part is skinny and external is membranous). The back wings are transparent, membranous. Some bugs species have shortened little wings or they can have none. On the back part of the thorax, there are fragrant glandules. Legs are of running walking, grasping and other types. The legs paws are of 2–3 segments, they are random of 1 segment).

Transformation is incomplete, larvae are imagolike. Larvae's way of living is similar to that of an adult insect. Land and water forms of bugs exist. Most species develop in one generation during a year. Female lays eggs on the plant or other substrate surface; sometimes in the tissues of plants. As to their biology Hemiptera, representatives are divided into plant-eating, predators, parasites blood-sucking). Many species of bugs are pests of agriculture and forestry farming. They suck juice from vegetative and generative parts of plants. They also bring damage to poultry and fishery.

The order is subdivided into 2 suborders: Cirytractrata and Gymnocerata.

## Order Thysanoptera

Modern world fauna comprises about 4 500 species of thrips iron 13 families.

Little insect (up to 2 mm in length) with a slim oblong body. Mouth parts are of biting and sucking types, asymmetric.

Feelers are of 6–9 segments and needlelike. Compound eyes are big. As to the simple ones they are represented by 3 eyes or they are reduced.

They have 2 pairs of wings. They are of an oblong form with 2–3 veins. Sometimes the wings are much shortened or the thrips may have no wings. The legs are of running type. The paws of thrips are 1–2 members and at the end of which arolium and claws are located. Due to the peculiarities of wings and legs, thrips are often called fringed winged or bubble winged.

The abdomens is of sitting type; it consists of 11 segments; the first of which is reduced. The female's abdomen finishes with a tube or an ovipositor.

Transformation is incomplete; it is complicated (hypermorphosis). Larvae are imagolike. The female insect lays eggs into the plant tissues or on the open parts of the plant. Most of the thrips have only one generation but some of them can give 10–12 generations during the whole year. They live on leaves, in the flowers or under the trees bark. Phytophage. They feed by plant juice and are transporters of virus diseases. There are predators among the representatives of thrips.

The order is subdivided into 2 suborders: egglayers (Tenebrantia) and tubetail (Tubulifera)



## Order Coleoptera

The world fauna of beetles comprises about 300 000 species represented by 163 families. The insects are of big, middle and little sizes. The colour of their body is various. The body of the beetles is strongly sclerotized, softness appears very seldom. The head is of oval or pressed forms. Compound eyes are located at the side of the head. Most species have no simple eyes. Feelers often consist of 11 segments. The mouth apparatus is of biting type.

Legs are of walking, running, jumping or digging types. The paws of the legs are of 3–5 segments. The insects have 2 pairs of wings, they are various. The first pair is elytra, or of skin-type. These wings are called elytra. They can be shortened or mature. The back wings are webbed, in the state of rest they are under the elytra. The abdomen is of sitting type. It is attached to the back part of the thorax and accounts no more than 10 segments.

The development of insects includes complete transformations, sometimes hypermetamorphosis. They pass through 4 stages of development: an egg → a larva → a pupa → an imago. The larvae can be wormlike (with a head but without legs, or with a head and 3 pairs of thorax legs). The pupa is free. Most species develop 1 generation during a year. One can meet species, which give 2–3 generation during a year and many years generation (1 generation in 2–5 years). The ways of life and feeding specialization of beetles are different.

Among them we can see phytophages, predators, saprophages, necrophages etc. Many species are represented by agricultural and forestry pests. The order is divided into 4 suborders meat eating (Adephaga) and omnivorous (Polyphaga), Ailmslemata), microphage (Myxophaga). Meat-eating omnivorous ones represent the beetle fauna of Ukraine.

## Order Lepidoptera

The world fauna butterflies includes more than 140 000 species represented by 107 families.

Butterflies are various in size (from 3 up to 350 mm in wingspread). The head is free, of round form with large compound eyes, sometimes with 2 simplex eyes. The feelers are long, consist of many segments. The mouth apparatus of sucking type represented by spirally bent proboscis, which is formed by lower jaws. Some representatives of tooth moths have biting type of mouth apparatus. Other species of butterflies have no mouth apparatus or if it is presented it is in undeveloped form.

They have 2 pairs of similar wings which are membranous and covered with scales. While flying the wings work together, that is achieved with the help of special gearing mechanisms. Butterflies have shortened or undeveloped wings.

The construction and nervation of wings have great value in the systematization of Himenoptera. The abdomen is of sitting type and consists of 9–10 segments.

Transformation is complete. Himenoptera larval are called caterpillars. They have cylindric body, three pairs of thorax and 2–3 or 5 pairs of abdomen legs. In lower groups, the quantity of abdomen legs may reach 7-8 pairs. The pupa is often covered in silk cocoon. Tooth moths have a free pupa with moveable upper jaws. Among Himenoptera, there are species, which have one or some generations during a year. 2- or 3-years generation takes place in species that develop in the timber.

Most of the caterpillars are phytophagas, predators are met very rarely. Some species of caterpillars feed on fur and wool products or bring damage to beekeeping. The Order is divided into 3 suborders: Lacimata, Jugata and Frenata.

## Order Hymenoptera

The world fauna includes more than 300 000 species of hymenopterous insects.

The insect are of various size (0,2–60 mm in length). The head is free and is moveable connected with the thorax. Feelers are of a different structure and form. Compound eyes are big; 3 simple eyes are located on the top of the head. Mouth organs are of biting or biting sucking types, sometimes they are reduced. The legs are of walking and running types, sometimes of digging one. Bees last pair of legs is gathering. The paws of legs are of 5 segments, sometimes they may be of 3–4. They have 2 pairs of wings, homogenous which are transpassed by a great number of veins. When flying the front wings clunch with back ones. The back wings are smaller than the front ones. Among this order there are insects with shortened wings or wingless. There are 3 types of abdomen attachment: by sitting, by bunging in stalk like. The female insects often have an oblong egglayer.

Been and wasps egglayer is transformed into a sting.

Transformation is complete. Some species have a complicated transformation (hypermetamorphosis). Larvae are wormlike or false cartepillarlike. A pupa is free and is located in a skinned or web's cocoon. As to the way of life and feeding Hymenoptera, insects are various. Among them, one can find phytophagas, galla formers, predators, parasites, plants pollinators and honey- bringers.

Hymenoptera includes 2 suborders: Symphyta and Apocrita.

## Order Diptera

It is the most organized order of insects, which comprises more than 150 000 species represented by 150 families.

Insects are different in size (0,3–50 mm in length). The head is like a ball, sometimes pressed, very moveable, has 2 big compound eyes and 2–3 simple ones. The mouth apparatus is of licking biting and sucking types as well as cutting sucking; sometimes is reduced. Feellers are long, consisting of many segments or short, including 3 segments. Among 3 parts of a thorax the middle segment is mostly developed. They have one pair of wings, they are homogeneous and membranous. Little pin-like appendices – that resemble a propeller and are of great value for insect's flight, represent back wings. The legs are of walking or running types. The paws of legs in most cases are of 5 parts and finish with claws. Among them stickers, pulvillae and empodia are located. Abdomen consists of 4–10 segments.

Transformation is complete.

Reproduction is bisexual but parthenogenesis and pedogenesis occur.

Larvae are wormlike, without a head and legs; only some species of insects have a little head capsule. Pupa is free and in most cases, it is hid in the false cocoon. Many species of flies are polyvoltine; they reproduce 3-4 and more generations during a year. As to their way of life and feeding, they are different. Among Diptera representatives, there are pests of crops, parasites predators, saprophagas, necrophagas, plants pollinators, bloodsuckers, carriers of pathogens of men and animals.

The order is divided into 3 suborders: longfeelers (Nematocera), shortfeelers right-stitch (Orthorahapha) and shortfeelers roundstitch (Cyclorrhapha).

## **Ordnung Saitatoria (Orthoptera)**

Die Weltfauna zählt über 20 000 Arten von Geradeflügler. In dieser Ordnung werden kleine bis sehr große Insekten zusammengefasst, in der Regel mit Langkörper. Gewöhnlich ist er langgestreckt und seitlich etwas abgeflacht. Hat gypognatischen Typ des Kopfstandes. Der Kopf trägt zwei Komplexaugen, 3 Ozellen, borsten- oder fadenförmige Fühler und kräftige, nach unten gerichtete beißendkauende Mundwerkzeuge. In der Regel sind 2 Flügelpaare gut ausgebildet, von denen das vordere Paar länglich, lederartig verstärkt. Unter diesen liegen die breiten, häutigen Hinterflügel fächerartig zusammengefaltet verborgen. In der Ruhe werden die Flügel dachartig über dem Hinterleib aneinandergelegt. Zahlreiche Arten sind kurzflügelig oder flügellos. Während die beiden vorderen Beinpaare meist Laufbeine sind, die hinteren Sprungbeine sind keulenförmig. Der Hinterleib ist dem sitzenden Typ ähnlich, besteht aus 10 Gliedern. Am Hinterleibsende befindet sich bei den Männchen ein Paar ungegliederte Afterfühler (Cerci) und bei den Weibchen – auch Afterfühler und ein Legeapparat (Ovipositor). Für die Vertreter der Ordnung sind die vorhandenen Gehörorgane charakteristisch.

Die Metamorphose ist unvollständig. Die Insekten haben 3 Entwicklungsstadien: Ei, Larve und Imago. Die Larven bei Geradeflügler sind der Imago ähnlich. Die Weibchen legen die Eier einzeln oder in Gruppen in den Boden, auf Stengel oder Blätter. Einige Arten von Heuschrecken zeigen eine besondere Form der Polimorphie, veränderliche Entwicklungsstufe (Herde- und einsame Formen). Ein Teil der Arten lebt räuberisch, andere ernähren sich von Pflanzen, manche nehmen sowohl tierische als auch pflanzliche Kost auf.

Die Heuschrecken werden in 2 große Unterordnungen gegliedert: Langfühler (Dolichocera) und Kurzfühler (Brachycera).

## **Ordnung of Hemiptera Unterordnung Homoptera Pflanzensaftsauger**

Die Weltfauna zählt ca. 40 000 Arten von Pflanzensaftsauger. Die Größe schwankt von kleinen bis zu großen Insekten. Der Kopf ist wenig beweglich. Die meisten besitzen die Komplexaugen und 2–3 Ozellen. Die fadenförmigen borstigen Fühler sind 3gliedrig. Die Insekten besitzen stechend-saugenden Mundwerkzeug. Der Rüssel geht vom Hinterteil des Kopfes ab. Im Ruhezustand ist nach unten gebogen und zurückgelenkt. 2 Paar gleichartigen, häutigen Flügel. Bei Männchen (der Kokzidien) sind nur Vorderflügel vorhanden, die Weibchen sind flügellos. Ordnung besitzt Laufbeine, aber einige Vertreter haben hintere Springbeine Zikaden – Cycadinea, Blattwanzen – Psyllinea und tragen 1–3gliedrige Füße. Der Körper der Pflanzensaftsauger ist mit Wachausscheidungen in Form von Pulver, Faden oder Platten bedeckt, bei Kokzidien mit Chitinhülle. Bei Blattläusen (Aphidinea) sind von den Seiten der 5. Segmente des Hinterleibs 2 Safröhre eingerichtet, die exkretore Funktion ausüben.

Die unvollständige Verwandlung ist manchmal erschwert (Hypermorphosis) aber vereinfacht (Hypomorphosis). Die Eier legt man an den Pflanzen oder Pflanzengewebe ab. Die Larven ertwickeln sich offen an den Pflanzen, leben im Boden oder im Pflanzengewebe. Viele Arten von Pflanzensaftsauger befallen die landwirtschaftlichen Kulturen und sind Erreger der Viruskrankheiten.

Die Ordnung wird in 5 Unterordnungen gegliedert: Zikaden (Cycadinea), Blattwanzen (Psyllinea), Alerodide (Aleyrodinea), Blattläuse (Aphidinea), Koküdien (Coccinea).

## **Ordnung of Hemiptera Unterordnung Heteroptera Wanzen**

Bekannt sind mehr als 40 000 Arten dieser Insektengruppe, die zu 58 Familien gehören.

Nach der Größe sind sehr unterschiedlich, mit länglichem plattgedrücktem Körper/ Der Kopf trägt auch 2 Fazettenaugen und oftmals 2 Ozellen.

Die wichtigsten Kennzeichen der Wanzen sind der vom am Kopf eingelenkte mehrgliedrige Rüssel (Rostrum) mit stechend-saugenden Mundwerkzeugen, die höchstens 3 oder 5 gliedrigen fadenförmigen Antennen und die Unterteilung der Vorderflügel (Hemelytren) in einen ledrig verdickten Basalteil und eine geaderte häutige Membran. 2 Paar Rückflügel sind durchsichtig und häutig. Wanzen sind relativ häufig kurzflügelig, sehr selten fehlen die Flügel gänzlich. Die Füße sind 2–3gliedrig, selten eingliedrig.

Die Entwicklung, eine unvollkommene Verwandlung verläuft vom Ei über normalerweise 5 ungeflügelte Larvenstadien zum erwachsenen Tier, wobei die Larven der Imago immer ähnlicher werden. Die Larven haben solche Lebensweise, wie erwachsenem Tiere.

Es können 2 Gruppen unterschieden werden: Wasserwanzen (Hydrocorisae) und Landwanzen (Geocorisae). Die meisten entwickeln sich in 1 Generation im Jahr. Das Weibchen bringt die Eier auf den Oberteil der Pflanzen oder im Nährboden, selten im Pflanzengewebe. In biologischer Hinsicht gliedern sich viele Wanzen in Pflanzensaftsauger (phytophag), ein großer Teil lebt räuberisch (zoophag).

Einzeine Arten saugen gelegentlich oder als temporäre Parasiten an Varmhlütem. Viele Arten von Wanzen sind Schadinsekten in Forst- und Landwirtschaft. Die Nahrung besteht aus Saft von vegetativen und generativen Pflanzenteile.

Die Wanzen Hemiptera schädigen die Geflügelzucht und Fischerei.

Die Ordnung wird in 2 Unterordnungen gegliedert: Verborgenrüßler (Ciryptactrata) und Freirüßler (Gymnocerata).

## **Ordnung Tysanoptera Fransenflügler, Biasenfäße, Thripse**

Die gegenwärtige Weltfauna zählt ca. 4 500 Arten von Thripse aus 13 Familien.

Extrem kleine, durchschnittlich 1 bis 2 mm lange Insekten mit sehr schlankem Körper. Die unsymmetrischen, stechend-saugenden Mundwerkzeuge sind nach unten-hinten gerichtet.

Namengebend für die Ordnung waren die 2 Paar ungewöhnlich schmalen bandförmigen Flügel, die am Rand mit langen Borsten (Fransen) versehen sind. Viele Tiere haben verkürzte Flügel oder sind flügellos. Ihre gleichförmigen Beine tragen 2gliedrige Füße, die mit einer ausstülpbaren Haftblase oder einem Haftlappen enden („Blasenuße“).

Die Hinterleib ist dem sitzenden Typ ähnlich, besteht aus 11 Gliedern, aus denen der erste ist reduziert. Der Hinterleib bei Weibchen endet sich mit der Legescheide.

In der Jugendentwicklung erfolgt eine besondere Form der unvollständigen Verwandlung, die Remetabolie genannt wird (oder Hypermorphos). Die Larven haben die Form der Imago. Weibchen mit sägeartigem Legeapparat bringen die Eier im Pflanzengewebe unter, die anderen setzen sie offen, meist an Pflanzen ab. Bei vielen Arten entwickelt sich 1 Generation im Jahr, aber einige können bis 10–12 (Generationen im Jahr bringen.

Fransenflügler können überall existieren, wo höhere Pflanzen gedeihen, an den Blättern, in den Blumen, an und unter der Rinde. Phytophagen. Die meisten Arten ernähren sich nämlich von deren Saft und sind Krankheitsüberträger. Es gibt auch räuberische Arten, die kleine zarte Insekten aussaugen.

Die Ordnung wird in 2 Unterordnungen gegliedert: die Legebohrer (Tenebrantia) und die tubulöse Schwänzen haben (sog. Rohrschwanzender Tubulifera).



## Ordnung Coleoptera Käfer

Die Käfer bilden die artenreichste Ordnung des Tierreiches mit fast einer halben Million Arten aus 163 Familien. Die Größe schwankt von kleinen, mittleren und großen Insekten. Die Verfärbung ist verschiedensartig. Der Körper von Käfer hat eine Neigung zur Sklerotisation, das weiche Deckgewebe trifft sich selten. Der Kopf ist rund oder platt, von beiden Seiten mit Komplexaugen (Nebenaugen). Bei meisten Arten fehlen Ozellen, die Fühler sind 11gliedrig. Käfer haben kauende Mundwerkzeuge.

Die Beine sind verschiedenartig als Lauf-, Grab- oder Springbeine gestaltet, tragen 3–5gliedrige Füße. Die Käfer besitzen 2 Paar verschiedenartige Flügel. Die Vorderflügel sind ledrig, hornartig, sie nennt man Flügeldecken, (Elytren). Die Deckflügel sind verkürzt oder gut entwickelt. Die Hinterflügel sind durchsichtig und häutig, im Ruhezustand unter den Flügeldecken liegen. Manchmal sind die Flügel verkümmert oder fehlen überhaupt. Der sitzende Flinterleib befestigt an der Hinterbrust und hat etwa 10 Brustsegmente.

Die Entwicklung verläuft als vollständige Verwandlung, manchmal erschwert (Hypermetamorphosis). Die Insekten verlaufen 4 Entwicklungsstadien: Ei → Larven → Puppe → Imago. Die Larven sind wurmförmlich (mit Kopf ohne Beine, oder mit Kopf und 3 Paar Brustbeine). Die Puppe ist frei. Bei meisten Arten entwickelt sich 1 Generation im Jahr. Es gibt aber die Arten, die 2–3 Generationen im Jahr bringen, und mit vieljährlicher Generation (z.B. 1 Generation in 2–5 Jahre). Die Nahrung und Lebensweise sind verschieden. Unter den Vertretern gibt es Phytophagen, räuberische Tiere, Saprophagen und Nekrophagen. Eine große Anzahl von dieser Art schädigen die Forst- und Landwirtschaft.

Die Ordnung wird in 4 Unterordnungen gegliedert: Fleischfresser (Adephaga) und Allesfresser, Polyphaga, Arhosemata, Myxophaga (nur wenige Arten wurden zu Parasiten).

Die Ukrainische Fauna von Käfern ist mit 2 Unterordnungen dargestellt: Fleischfresser und Allesfresser.

## Ordnung Lepidoptera Schmetterlinge

Die Weltfauna zählt über 140 000 Arten aus 107 Familien. Nach der Größe sind sehr verschieden (Spannweite 3 bis 350 mm). Der Kopf ist frei aktiv und rund mit großen Komplexaugen. Die Fühler sind lang und vielgliedrig. Ursprüngliche Formen besitzen zum Teil noch kauende Mundwerkzeuge, sonst sind sie als mehr oder weniger langer Säugrüssel ausgebildet. Die Vertreter der Familie der Zahnmotten haben das beißende Mundwerkzeug. Einige Arten dieser Ordnung haben keinen Mundwerkzeugen oder nicht entwickelt.

Kennzeichnend sind 2 Paar mit Schuppen bedeckte Flügel. Vorder- und Hinterflügel werden im Flug durch verschiedene Kopplungseinrichtungen in Form, von Borsten, Wülsten oder lappenartiger Anhängen zusammengehalten. Bei einigen Arten besitzen die Weibchen verkümmerte Flügel, oder diese fehlen überhaupt. Der Bau und das Flügelgeäder haben für die systematische Einteilung innerhalb der Ordnung eine große Bedeutung. Der sitzendartige Hinterleib besteht aus 9–10 Segmenten.

Die Verwandlung ist vollständig. Die Larven der Falter nennt man die Raupen. Sie haben zylinderförmiger Körper, 3 Paar Brustbeine, oder 5 Paar Bauchfüße. Die untersten Gruppen können die Anzahl von Bauchfüßen 7–8 Paar haben. Die Puppen leben in einem Seidenkokon. Bei Zahnmotten ist die Puppe frei mit beweglichen Oberkiefern. Unter den Falter gibt es aber die Arten, die eine oder einige Generationen im Jahr haben. Für die Arten, die in dem Holz entwickeln, sind 2- oder 3-jährliche Generationen kennzeichnend.

Die meisten Raupen von Faltern sind Phytophage, selten aber treffen sich jedoch Raubinsekten. Einige Arten ernähren sich von Pelz und Wollstoffen oder schädigen die Bienenzucht.

Die Ordnung wird in 3 Unterordnungen gegliedert: Kiefemspinner (Lacimata), Gleichflügler (Jugata), Differenzflügler (Frenata).

Die Ordnung Diptera wird in 3 Unterordnungen gegliedert: Langfuhi (Nematocera), Kurzfühler geradenahtförmige (Orthorrhapha) und Kurzfühl rundahtförmige (Cyclorrhapha).

## **Ordnung Hymenoptera Hautflügler**

Die Weltfauna zählt über 300 000 Arten von Hautflügler. Nach der Größe sind sehr verschieden (0,2 bis 60 mm lang). Der Kopf ist frei aktiv und beweglich mit der Brust (Thorax) verbunden.

Die Fühler sind verschiedenartiger Bau und Form. Die Insekten haben große Komplexaugen. Am Scheitel sind 3 Ozellen untergebracht. Der Aufbau von Mundwerkzeuge ist dem nagenden oder nagend-saugenden Typ ähnlich, selten reduziert. Beinpaare sind laufend, selten aushebend. Bei Honigbiene sind Hinterbeine für Sammeln geeignet. Die Füße bei meisten Arten sind 5gliedrig, es gibt aber auch 3–4gliedrige Vertreter. Zwei gleichartige Flügelpaare mit einigen Adern versehen.

Während des Fluges haben sich Vorderflügel mit Hinterflügel ineinander verhakt mit Hilfe der zahlreichen Haken. Hinterflügel sind meist kleiner als die Vorderflügel. Zahlreiche Hautflügler sind kurzflügelig oder flügellos. Der Hinterleib besteht aus 8 Segmenten. Man unterscheidet 3 Typen von Hinterleibsbefestigung: sitzenden, hängenden und Stengeltyp. Die Weibchen haben häufig eine längliche Legescheide. Bei Bienen und Wespen ist die Legescheide in den Stachel verwandelt.

Die Metamorphose ist vollständig. Bei manchen Arten wird eine Hypermetamorphose beobachtet. Die Larven sind wurmförmlich (wurmähnlich) oder Scheinraupen. Die Puppe ist freigliedrig und befindet sich in einem Haut- oder Gespinnstkokon. Gemäß der Lebens- und Ernährungsart sind die Hautflügler sehr verschieden. Unter ihnen gibt es Phytophagen, Gallmilben (rufen Gallen hervor), Parasiten, Erbeuter, Pflanzenbestäuber und Honighaltige (Honigertraggeber).

Die Hautflügler werden in 2 Unterordnungen gegliedert: Hinterleibssitzende (Symphyta) und die sternenförmige Hinterleib habende (Apocrita).

## Ordnung Diptera Zweiflügler

Die größte und hochorganisierteste Ordnung, die über 150 000 Arten aus über 150 Familien zählt.

Die Insekten haben verschiedene Größe (0,3 bis 50 mm lang). Der Kopf ist kugelig, manchmal platt, sehr bewegungsfähig, trägt 2 großen Komplexaugen und 2–3 Ozellen (einfache Nebenaugen). Die Mundwerkzeuge der Zweiflügler sind zum Auflecken von Flüssigkeit, zum Saugen von tiefliegendem Nektar, zum Blutsaugen bzw. zum vollständigen Aussaugen erbeuteter Insekten geeignet. Manche Fliegen können mit ihrem Rüssel auch größere Pollenmengen aufnehmen. Die Fühler sind lang und vielgliedrig oder kurz und dreigliedrig. Das Bruststück besteht aus 3 Abschnitten, mehr entwickelt ist der Mittelbrust. In der Regel hat ein gleichartiges, häutiges Flügelpaar. Hinterflügel sind mit kleinen keulenförmigen Nebenflügel versorgt, die eine Luftschraube erinnern. Sie haben für die Koordination des Flugs eine große Bedeutung. Beinpaare meist Laufbeine sind. Die Finger sind fünfgliedrig sie enden sich mit Krallchen, zwischen denen Saugorgane aufgestellt sind (Pulvillen und Empodien).

Der Hinterleib besteht aus 4–10 Segmenten.

Die Metamorphose ist vollständig. Die Vermehrung ist zweigeschlechtlich, es kann aber parthenogenetische und pedogenetische Vermehrung sein. Die Larven sind den Würmern ähnlich, ohne Kopf und Beine, nur manche Arten erhalten eine kleine Kopfkapsel.

Die Puppe ist freigliedrig und bei meisten Arten in einem Falschkokon verborgen ist. Viele Fliegen dieser Art sind polyvalent, haben 3–4 Generationen pro Jahr. Nach der Lebens- und Ernährungsart sind sie sehr verschieden.

Viele Zweiflügler sind Schädlinge an landwirtschaftlichen Kulturpflanzen» Unter ihnen gibt es Parasiten, Erbeuter, Saprophagen, Nekrophagen Pflanzenbestäuber, Blutsauger und die Krankheitsüberträger bei Menschen und Tieren.

## 2. УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

[Пр] Прямокрилі —	Orthoptera
[Р] Членистохоботні, підряд Рівнокрилі	Hemiptera: Homoptera
[Н] Членистохоботні, підряд Напівтвердокрилі, або клопи —	Hemiptera: Heteroptera
[Б] Бахромчастокрилі, або трипси —	Thysanoptera
[Т] Твердокрилі, або жуки —	Coleoptera
[П] Перетинчастокрилі —	Hymenoptera
[Л] Лускокрилі, або метелики —	Lepidoptera
[Д] Двокрилі —	Diptera

### 3. ОСОБЛИВОСТІ ФОНЕТИЧНОЇ СИСТЕМИ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ

#### АЛФАВІТ

У сучасній науковій біологічній номенклатурі використовується 26 латинських букв (п'ять із них j, u, w, y, z були відсутні у класичній латині і з'явилися пізніше під впливом європейських мов).

Графічне зображення букви	Назва	Вимова
Aa	А	[а]
Bb	Бе	[б]
Cc	Це	[ц], [к]
Dd	Де	[д]
Ee	Е	[е]
Ff	еф	[ф]
Gg	ге	[г](укр.)
Hh	Га	[г](укр.)
Ii	І	[і]
Jj	Йот	[й]
Kk	Ка	[к]
Ll	Ель	[ль]
Mm	Ем	[м]
Nn	Ен	[н]
Oo	О	[о]
Pp	Пе	[п]
Qq	Ку	[к]
Rr	Ер	[р]
Ss	Ес	[с]
Tt	Те	[т]
Uu	У	[у]
Vv	Ве	[в]
Ww	Дубль ве	[в]
Xx	Ікс	[кс], [гз]
Yy	Іпсілон	[і]
Zz	Зет	[з], [ц]

## Класифікація звуків

У латинській мові звуки поділяються на:

- **голосні** (vocales): *a, e, i, o, u, y*;
- **приголосні** (consonantes): *b, c, d, f, g, h, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, w, x, z*.

Серед голосних розрізняємо:

- **одноголосні** (monophthongi): *a, e, i, o, u, y*.
- **двоголосні** (digraphi, diphthongi): *ae, oe, au, eu, oi*.

## Вимова голосних

Букви *a, e, o, u* вимовляються так само, як відповідні звуки українського алфавіту.

*Fungus* (фунгус) – гриб;

*Herba* (герба) – трава;

*Arbor* (арбор) – дерево;

*Oliva* (оліва) – олива.

“*I*” вимовляється як українське “*i*” на початку слова перед голосним *i* після приголосного: *iodum* (іодум) йод; *infection* (інфекціон) інфекція.

“*I*” також може вимовлятися як українське “*i*” також після голосного, якщо:

1) є сполучним звуком у складних словах: *cuneiformis* (кунеіформіс) клиноподібний;

2) входить у грецькі словотворчі елементи – *oides, oideus: procyonoides* (проціоноідес) – єнотоподібний;

3) входить до складу суфікса або в останній склад: *crystalloidum* (кристалоідум) – кристалоід, *violaceis* (віолацеіс) – фіолетовий.

У решті випадків “*i*” після голосного вимовляється як *й*: *dioicus* (діойкус) дводомний.

“*U*” трапляється виключно в словах грецького походження, вимовляється як українське “*i*”: *cytus* (цітус) – клітина.

“*J*” (який є напівголосним, напівприголосним) завжди вимовляється як український “*й*”; трапляється, як правило, у середині слів між голосними *i* на початку слова або складу перед голосним:

*majalis* (майаліс) – травневий; *juniperus* (юніперус) – ялівець.

## Двоголосні (дифтонги, диграфи)

Сполучення двох голосних, які вимовляються як один склад, називається **дифтонгом**.

У латинській мові три дифтонги: **ai, eu, oi**, які вимовляються так:

**ai** – як *au* або *av*: *centaurea* (центауреа) – волошка;

**eu** – як *eu* або *ev*: *euglena* (евглена) – евглена;

**oi** – як українське *oi*: *dioicis* (діойкус) – дводомний.

Диграфом називається сполучення двох голосних, які вимовляються як один звук.

У латинській мові два диграфи: **ae, oe**, які при вимові дають звук *e*: *amoeba* (амеба); *crataegus* (кратегус) – глід.

Якщо **a + e** та **o + e** не утворюють диграф, то над “**e**” ставиться дві крапки і кожний голосний вимовляється окремо: *aēr* (*aer*) – повітря, *aloë* (*aloe*) – алое.

## Вимова приголосних

Буква “**b**” вимовляється як українське “**б**”: *brassica* (брасіка) – капуста.

**c** – перед *e, i, u*, диграфами *ae, oe* вимовляється як звук *ц*: *Cytus* (цитус) – клітина, *calcium* (кальціум) – кальцій, *cedrus* (цедрус) – кедр, *citrus* (цитрус) – лимон.

У решті випадків **c** вимовляється як **k**: *insectum* (інсектум) – комаха, *agricultura* (агрікультура) – агрономія.

**d** при вимові дає звук “**д**”: *diffusus* (діфузус) – розлогий;

**f** вимовляється як українське “**ф**”: *flora* (флора) – флора, рослинний світ;

**g** вимовляється як українське “**г**”, а **h** як українське “**г**”: *getta* (темма) – брунька, *humus* (гумус) – ґрунт;

**k** – вимовляється як українське **k**.

Римляни писали цю літеру тільки у словах нелатинського походження (наприклад, *kalium* (каліум) – калій);

**l** – вимовляється твердо “**л**” *lamina* (ламіна) – пластинка листка;

**m** – дає при вимові українське “**м**”: *maxilla* (максілла) – верхня щелепа;

**n** – вимовляється як українське “**н**” *natura* (натура) – природа;

**p** – вимовляється як українське “**п**” *pirus* (пірус) – груша;



*q* – завжди вимовляється у сполученні з літерою *u*. Сполучення *qu* вимовляється як українське “кв”: *aqua* (аква) – вода;

*r* – дає при вимові “р”; *ruber* (рубєр) – червоний;

*s* – вимовляється як “с”, а якщо *s* стоїть між двома голосними або між голосним і приголосним *t*, *n*, то вимовляється як “з”: *nucleoplasma* (нуклеоплазма); *anabolismus* (анаболізмус) – анаболізм, *rosa* (роза) – роза;

*t* – вимовляється в біологічній термінології як *t*, навіть у сполученні з “і”: *selectio* (селектіо) – відбір;

*v*, *w* – дають при вимові українське “в”: *virus* (вірус) – вірус, *wolgensis* (волтензіс – волзький);

*x* – вимовляється як “кс” або “гз”: *radix* (радікс) – корінь; *exitus* (егзітус) – кінець;

*z* – вимовляється як “з” або “дз” у словах грецького походження *rhyzoma* (різома) – кореневище; у словах негрецького походження вимовляється як “ц”: *zincum* (цінкум) – цинк.

### Вимова буквосполучень

У словах грецького походження вживаються буквосполучення: **ch, ph, rh, th**.

Буквосполучення **ch** читається як українське “х”:

*chamomilla* (хамомілла) — ромашка;

**ph** читається як українське “ф”: *phosphorus* (фосфорус) – фосфор;

**rh** – дає при вимові звук “р”: *rheum* (реум) – ревіль;

**th** – читається як українське “т” *thorax* (торахс) – грудна клітка;

**Sch** слід вимовляти як “сх”: *schisma* (схізма) щілина. Вимова цього буквосполучення як “ш” вважається помилкою.

Буквосполучення **ngu** перед голосними читається як “нгв”: *sanguis* (сангвіс) – кров.

#### 4. БАГАТОЇДНІ ШКІДНИКИ

1	Довгоносик сірий південний [Т]	л. <i>Tanymecus dilaticollis</i> Gyllenhal, 1834 а. Southern gray weevil Maize Leaf weevil н. Südlicher Graurüßler, m
2	Капустянка звичайна [Пр]	л. <i>Gryllotalpa gryllotalpa</i> (Linnaeus, 1758) а. Mole cricket н. Maulwurfsgrille, f
3	Коник зелений [Пр]	л. <i>Tettigonia viridissima</i> (Linnaeus, 1758) а. Great green bush cricket н. großes grünes Heupferd
4	Ковалик посівний [Т]	л. <i>Agriotes sputator</i> (Linnaeus, 1758) а. Click beetle н. Gartenhumus-Schnellkäfer
5	Ковалик смугастий [Т]	л. <i>Agriotes lineatus</i> (Linnaeus, 1767) а. lined click beetle н. Feldhumus-Schnellkäfer
6	Ковалик темний [Т]	л. <i>Agriotes obscurus</i> (Linnaeus, 1758) а. dark click beetle н. düsterer Humus-Schnellkäfer
7	Ковалик широкий [Т]	л. <i>Selatosomus latus</i> (Fabricius, 1801) а. Click beetle н. Breiter Schnellkäfer, m
8	Кравець [Т]	л. <i>Lethrus apterus</i> (Laxmann, 1770) а. – н. Rebenschneider
9	Лучний метелик [Л]	л. <i>Loxostege sticticalis</i> (Linnaeus, 1761) а. Beet webworm н. Rübenzünsler
10	Мідляк піщаний [Т]	л. <i>Opatrum sabulosum</i> (Linnaeus, 1760) а. Tenebrionid beetle н. gemeiner Staubkäfer
11	Мідляк кукурудзяний [Т]	л. <i>Pedinus femoralis</i> (Linnaeus, 1767) а. Tenebrionid beetle н. Kleiner Stinkkäfer, m

12	Прус або сарана італійська [Пр]	л. <i>Calliptamus italicus</i> (Linnaeus, 1758) а. Italian locust н. italienische Feldheuschrecke
13	Пустельна сарана, або шистоцерка [Пр]	л. <i>Schistocerca gregaria</i> (Forskål, 1775) а. Desert locust Schistocerca н. Wüstenheuschrecke, f
14	Сарана перелітна, або азіатська [Пр]	л. <i>Locusta migratoria</i> (Linnaeus, 1758) а. migratory locust н. braune Wanderheuschrecke
15	Сарана марокканська [Пр]	л. <i>Dociostaurus maroccanus</i> (Thunberg, 1815) а. Marrocan (locust) grasshopper н. Marokkanische Wanderheuschrecke, f Afrikanische Wüstenschrecke, f Feldheuschrecke, f
16	Совка бавовникова [Л]	л. <i>Helicoverpa armigera</i> (Hübner, 1808) а. African cotton bollworm corn earworm cotton bollworm Old World bollworm tobacco budworm tomato grub н. altweltlicher Baumwollkapselwurm
17	Совка-гамма [Л]	л. <i>Autographa gamma</i> Linnaeus, 1758 а. beet worm silver Y moth н. Gammaeule
18	Совка карадрина, або помідорна совка [Л]	л. <i>Spodoptera exigua</i> Hübner, 1808 а. inch worm lesser army worm lesser cottonworm lucerne army worm onion army worm

		<p>pigweed caterpillar  small mottled willow  small mottled willow moth  sugarbeet armyworm  lucerne caterpillar  asparagus fern caterpillar  beet armyworm  н. Zuckerrübeneule, f  Knöterich-Bodeneule, f</p>
19	Совка люцернова, або льонова [Л]	<p>л. <i>Heliothis virescens</i> Hufnagel, 1766  a. flax budworm  marbled clover  н. Karden-Sonneneule</p>
20	Совка озима [Л]	<p>л. <i>Agrotis segetum</i> [Denis &amp;  Schifferrmüller], 1775  a. black cutworm  common cutworm  dart moth tobacco  cutworm turnip  dart moth  н. Saateule  Wintersaateule</p>
21	Совка оклична [Л]	<p>л. <i>Agrotis exclamatoris</i> (Linnaeus,  1758)  a. heart-and-dart moth  н. Ausrufungszeichen  braungraue Graseule</p>
22	Совка с-чорне [Л]	<p>л. <i>Xestia c-nigrum</i> (Linnaeus, 1758)  a. setaceous Hebrew character  spotted cutworm  н. Schwarze C-Erdeule, f  Schwarzes C, n</p>
23	Стебловий (кукурудзяний) метелик [Л]	<p>л. <i>Ostrinia nubilalis</i> Hübner, 1796  a. European com borer  European maize borer  maize pyralid  stalk borer  corn moth  н. Hirsezünsler  Hopfenzünsler  Maisziinsler, m</p>

24	Цвіркун степовий [Пр]	л. <i>Melanogryllus desertus</i> Pallas, 1771 а. Steppe cricket н. Steppengrille, f
25	Цвіркун стебловий [Пр]	л. <i>Oecanthus pellucens</i> Scopoli, 1763 а. European tree cricket fragile whistling cricket Italian cricket Snowy tree cricket н. Weinhahnchen, n Blumengrille Blütengrille italienische Grille

## 5. ШКІДНИКИ ЗЕРНОВИХ ЗЛАКОВИХ КУЛЬТУР

1	Блішка велика стеблова [Т]	л. <i>Chaetocnema aridula</i> (Gyllenhal, 1827) а. cereal flea beetle Stem flea beetle н. Halmerdfloh, m
2	Блішка звичайна стеблова [Т]	л. <i>Chaetocnema hortensis</i> (Geoffroy, 1785) а. Cereal stem flea beetle н. Getreide - Halmfloh, m
3	Блішка смугаста хлібна [Т]	л. <i>Phyllotreta vittula</i> (L. Redtenbacher, 1849) а. Cereal flea beetle barley flea beetle н. Gebänderter Getreideerdflor, m
4	Елія гостроголова [Н]	л. <i>Aelia acuminata</i> Linnaeus, 1758 а. Cereal bug bishop's mitre н. Mittlere Getreide – Spritzwanze, f mittlere Getreidespitzwanze Spitzling
5	Елія носата [Н]	л. <i>Aelia rostrata</i> Boheman, 1852 а. Cereal bug н. Große Getreide-Spritzwanze, f
6	Жужелиця хлібна мала [Т]	л. <i>Zabrus tenebrioides</i> (Goeze, 1777) а. corn ground beetle

		н. Getreide - Laufkäfer, m buckliger Getreidelaufkäfer
7	Жужелиця просяна [Т]	л. <i>Harpalus</i> (= <i>Ophonus</i> ) <i>calceatus</i> (Duftschmid, 1812), а. Millet carabid beetle н. Hirse - Laufkäfer, m Hirselaufkäfer
8	Жук-хрестоносець [Т]	л. <i>Anisoplia agricola</i> Poda, 1761 а. Anisoplia (agricola) beetle н. Getreide - Laubkäfer, m
9	Зеленоочка [Д]	л. <i>Chlorops pumilionis</i> (Bjerkander, 1778) а. barley gout fly ribbon-footed corn fly straw fly н. Getreide - Halmfliege, f gelbe Weizenhalmfliege Getreidehalmfliege
10	Комарик просяний [Д]	л. <i>Stenodiplosis panici</i> Plotnikov, 1926 а. Millet fly, millet small mosquite н. europäische Hirsegallmücke Hirse - Gailmücke, f
11	Красун, або хрущ польовий [Т]	л. <i>Chaetopteroptia</i> (= <i>Anisoplia</i> ) <i>segetum</i> Herbst, 1783 а. cereal chafer н. gemeiner Getreidelaubkäfer – Raubkäfer, m
12	Кузька, або хлібний жук [Т]	л. <i>Anisoplia austriaca</i> Herbst, 1783 а. wheat chafe wheat grain beetle н. südlicher Getreidelaubkäfer
13	Листовійка злакова [Л]	л. <i>Cnephasia pasiuana</i> (Hübner, 1799) а. meadow shade moth н. kleiner Graswickler
14	Муха вівсяна шведська [Д]	л. <i>Oscinella frit</i> Linnaeus, 1758 а. frit fly н. Fritfliege, f, Gerstenfliege, f

15	Муха гессенська [Д]	л. <i>Mayetiola destructor</i> (Say, 1817) а. Hessian fly н. Hessenfliege, f Getreidegallmücke
16	Муха ячмінна шведська [Д]	л. <i>Oscinella pusilla</i> (Meigen, 1830) а. Barley frit fly н. Kleine Fritfliege, f
17	Опоміза пшенична [Д]	л. <i>Opomyza florum</i> Fabricius, 1794 а. grass and cereal fly н. Grasfliege
18	Пильщик хлібний звичайний [П]	л. <i>Cephus pygmaeus</i> (Linnaeus, 1767) а. European wheat-stem sawfly corn sawfly н. europäische Getreidehalmwespe
19	Пильщик хлібний чорний [П]	л. <i>Trachelus tabidus</i> (Fabricius, 1775) а. black grain stem sawfly н. Schwarze Getreidehalmwespe, f
20	Попелиця велика злакова [Р]	л. <i>Sitobion avenae</i> (Fabricius, 1775) а. English grain aphid н. große Getreideblattlaus Getreideblattlaus, f
21	Попелиця злакова звичайна [Р]	л. <i>Schizaphis graminum</i> (Rondani, 1852) а. Spring grain aphid spring wheat aphid wheat louse н. Blattlaus, f Getreidelaus grüne Getreideblattlaus
22	Попелиця черемхова [Р]	л. <i>Rhopalosiphum padi</i> (Linnaeus, 1758) а. apple bud aphid apple-grain aphid apple-oat aphid bird-cherry aphid grain aphid oat grain aphid wheat aphid н. Traubenrische - Blattlaus, f

		mehlige Traubenkirschenblattlaus Traubenkirschenlaus
23	Попелиця ячмінна [Р]	л. <i>Diuraphis noxius</i> (Mordvilko, 1913) а. Barley aphid н. Gersten – Blattlaus, f
24	П'явиця синя [Т]	л. <i>Oulema gallaeciana</i> (Heyden, 1879) а. Blue cereal leaf beetle cereal leaf beetle н. Blaues Getreidehähnchen, n
25	П'явиця червоногруда [Т]	л. <i>Oulema melanopus</i> Linnaeus, 1758 а. Cereal [oat, barley] leaf beetle н. Rothalsiges Getreidehähnchen, n
26	Совка звичайна зернова [Л]	л. <i>Apamea sordens</i> Hufnagel, 1766 а. bordered apamea moth rustic shoulder knot moth wheat cutworm wheat earworm н. Queckeneule
27	Совка південна стеблова [Л]	л. <i>Oria musculosa</i> (Hübner, 1808) а. Brighton wainscot Brighton wainscot moth н. Halmeule, f
28	Совка сіра зернова [Л]	л. <i>Apamea anceps</i> ([Denis & Schiffermüller], [1775]) а. Owlet moth н. Braungraue Graseule, f Halmeule Wieseneule
29	Совка яра [Л]	л. <i>Amphipoea fucosa</i> Freyer, 1830 а. saltern ear moth н. gemeine Stengeleule
30	Трипс вівсяний [Б]	л. <i>Stenothrips graminum</i> Uzel, 1895 а. Oat thrips н. Getreideblasenfuß an Hafer, m Haferblasenfuß
31	Трипс пшеничний [Б]	л. <i>Haplothrips tritici</i> (Kurdjumov, 1912) а. Wheat thrips



		н. Weizen – Blasenfuß, m europäischer Weizenblasenfuß roter Weizenblasenfuß
32	Цикадка темна [Р]	л. <i>Laodelphax striatella</i> (Fallen, 1826) а. smaller brown planthopper н. Getreidezikade
33	Цикадка шестикрапкова [Р]	л. <i>Macrostelus laevis</i> (Ribaut, 1927) а. Sixpoint leafhopper н. Gemeine Zwergzikade, f
34	Черепашка австрійська [Н]	л. <i>Eurygaster austriaca</i> (Schrank, 1776) а. Cereal bug н. Südliche Breitbauchwanze, f Österreichische Wanze, f
35	Черепашка маврська [Н]	л. <i>Eurygaster maura</i> (Linnaeus, 1758) а. cereal bug tortoise bug н. Europäische [gemeine] Getreidewanze, f europäische Breitbauchwanze
36	Черепашка шкідлива [Н]	л. <i>Eurygaster integriceps</i> Puton, 1881 а. senn pest sunn pest н. Asiatische Getreidewanze, f Breitbauchwanze, f

## 6. ШКІДНИКИ ОДНОРІЧНИХ ЗЕРНОВИХ БОБОВИХ КУЛЬТУР

1	Вогнівка акацієва [Л]	л. <i>Etiella zinckenella</i> (Treitschke, 1832) а. lima-bean pod borer pea pod borer н. Olivenbraune Saatmotte, f Leguminosenzünsler Robinensamenzünsler
2	Галиця горохова [Д]	л. <i>Contarinia pisi</i> (Loew, 1850) а. Pod borer Pea midge н. Erbsen - Gallmucke, f

3	Довгоносик п'ятикрапковий [Т]	л. <i>Tychius quinquepunctatus</i> (Linnaeus, 1758) а. Five-point weevil н. MeiBelrufiler, m gefleckter Hülsenfruchtrüssler
4	Довгоносик смугастий бульбочковий [Т]	л. <i>Sitona lineatus</i> (Linnaeus, 1758) а. Pea and bean weevil pea leaf weevil pea weevil striped bean weevil н. Gestreifter Blattrandkafer, m
5	Довгоносик щетинистий бульбочковий [Т]	л. <i>Sitona macularius</i> (Marsham, 1802) а. – н. –
6	Зерноїд гороховий [Т]	л. <i>Bruchus pisorum</i> (Linnaeus, 1758) а. Pea weevil pea beetle н. Erbsenkafer, m gemeiner Erbsenkäfer großer Erbsenkäfer
7	Зерноїд квасолевий [Т]	л. <i>Acanthoscelides obtectus</i> (Say, 1831) а. American seed beetle bean bruchid Bean-seed beetle bean weevil common bean weevil dried bean beetle н. Speisebohnenkafer, m
8	Плодожерка горохова [Л]	л. <i>Cydia nigricana</i> (Fabricius, 1794) а. pea moth н. olivenbrauner Erbsenwickler rehfarbener Erbsenwickler
9	Плодожерка горохова білоплямиста [Л]	л. <i>Grapholita lunulana</i> (Denis & Schiffermüller, 1775). а. White spotted pea leaf roller н. Mondfieckiger Erbsenwickler, m

10	Попелиця горохова [Р]	л. <i>Acyrtosiphon pisum</i> (Harris, 1776) а. destructive pea louse Pea aphid green pea louse н. grüne Erbsenblattlaus, f grüne Besenginsterblattlaus
11	Совка горохова [Л]	л. <i>Ceramica pisi</i> Linnaeus, 1758 а. broom brocade moth broom moth pea moth н. Erbseneule, f
12	Трипс гороховий [Б]	л. <i>Kakothrips robustus</i> (Uzel, 1895) а. bean thrips Pea thrips blackfly н. Erbsenblasenfuß, m Erbsenthrips

## 7. ШКІДНИКИ БАГАТОРІЧНИХ БОБОВИХ КУЛЬТУР

1	Вусач люцерновий [Т]	л. <i>Plagionotus floralis</i> (Pallas, 1776) а. – н. –
2	Галиця люцернова квіткова, або люцерновий комарик [Д]	л. <i>Contarinia medicaginis</i> Kieffer, 1895 а. Alfalfa flower midge lucerne flower midge н. Luzemebluten - Gallmilcke, f
3	Довгоносик бруньковий листовий галовий [Т]	л. <i>Tychius crassirostris</i> Kirsch, 1871 а. – н. –
4	Довгоносик еспарцетний бруньковий [Т]	л. <i>Hemitrichapion reflexum</i> (Gyllenhal, 1833) а. – н. –
5	Довгоносик конюшинний листяний [Т]	л. <i>Hypera meles</i> (Fabricius, 1792) а. Clover head weevil Australian alfalfa weevil н. braunschwarzer Kleeblütenblattnager

6	Довгоносик конюшинний стебловий [Т]	л. <i>Catapion seniculus</i> (Kirby, 1808) а. – н. bleigraues Kleespitzmäuschen
7	Довгоносик листовий люцерновий [Т]	л. <i>Hypera postica</i> (Gyllenhal, 1813) а. Lucerne weevil alfalfa weevil н. Luzemeblattnager, m
8	Довгоносик степовий люцерновий [Т]	л. <i>Hypera transsylvanica</i> (Petri, 1901) а. – н. –
9	Довгоносик люцерновий галовий [Т]	л. <i>Tychius medicaginis</i> C. Brisout, 1862 а. – н. –
10	Клоп люцерновий [Н]	л. <i>Adelphocoris lineolatus</i> (Goeze, 1778) а. alfalfa bug lucerne bug н. Gänsefuß-Schönwanze, f
11	Насіннеїд-апіон конюшинний [Т]	л. <i>Protapion apricans</i> (Herbst, 1797) а. clover pear-shaped weevil clover seed weevil red clover seed weevil н. dunkles Kleespitzmäuschen
12	Насіннеїд еспарцетний [П]	л. <i>Eurytoma onobrychidis</i> Nikol'skaya, 1933 а. – н. –
13	Насіннеїд конюшинний [П]	л. <i>Bruchophagus gibbus</i> (Boheman, 1836) а. alfalfa chalcid lucerne seed wasp seed chalcis fly н. Kleesamenwespe
14	Насіннеїд люцерновий, або люцернова товстоніжка [П]	л. <i>Bruchophagus roddi</i> Gussakovskiy, 1933 а. alfalfa seed chalcid н. Luzernesamenwespe

15	Насіннеїд люцерновий жовтий, або сірий [Т]	л. <i>Tychius flavus</i> Becker, 1864 а. – н. Luzernesamenrüßler, m Kleeschotenrüßler, m
16	Попелиця люцернова [Р]	л. <i>Aphis frangulae</i> Kaltenbach, 1845 а. Buck thorn aphid н. Kreuzdomblattfloh, m Faulbaumlaus, f
17	Скосар люцерновий, або кореневий люцерновий довгоносик [Т]	л. <i>Otiorhynchus ligustici</i> (Linnaeus, 1758) а. alfalfa snout beetle lovage weevil н. Kleekäfer Liebstöckelrüssler Luzernerüssler

## 8. ШКІДНИКИ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ

1	Блішка західна бурякова [Т]	л. <i>Chaetocnema tibialis</i> (Illiger, 1807) а. sugarbeet flea beetle н. Rübenflohkäfer südeuropäischer Rübenerdfloh
2	Блішка звичайна бурякова [Т]	л. <i>Chaetocnema concinna</i> (Marsham, 1802) а. Beet flea beetle brassy-toothed flea beetle hop flea beetle н. Hopfenerdfloh Nordeuropäischer Rübenerdfloh, m
3	Блішка південна бурякова [Т]	л. <i>Chaetocnema breviscula</i> (Faldermann, 1884) а. – н. –
4	Довгоносик звичайний буряковий [Т]	л. <i>Asproparthenis punctiventris</i> (Germar, 1824) а. Beet root weevil beet weevil н. Derbrüssler Rübenderbrüßler, m

5	Довгоносик сірий буряковий [Т]	л. <i>Tanymecus palliatus</i> (Fabricius, 1787) а. beet leaf weevil н. Esparsetterüssler osteuropäischer Zuckerrübenrüssler spitzsteissiger Rübenrüssler
6	Довгоносик смугастий буряковий [Т]	л. <i>Bothynoderes affinis</i> (Schrank, 1781) а. – н. Weißbindiger Rübenrüßler, m Weißlicher Heiderüßler, m
7	Довгоносик східний буряковий [Т]	л. <i>Asproparthenis foveocollis</i> Gebler, 1834 а. – н. –
8	Довгоносик чорний буряковий [Т]	л. <i>Psallidium maxillosum</i> (Fabricius, 1792) а. – н. –
9	Клоп буряковий [Н]	л. <i>Polymerus cognatus</i> (Fieber, 1858) а. – н. –
10	Крихітка бурякова [Т]	л. <i>Atomaria linearis</i> Stephens, 1830 а. Pigmy mangold beetle н. Moosknopfkäfer, m
11	Міль бурякова мінуюча [Л]	л. <i>Scrobipalpa ocellatella</i> (Fischer von Röslerstamm, 1841) а. beet moth beet worm н. Runkelrübenmotte Rübenmotte
12	Мертвоїд матовий [Т]	л. <i>Aclypea opaca</i> (Linnaeus, 1758) а. beet carrion beetle н. Brauner [buckelstreifiger] Rübenaaskafer, m
13	Муха бурякова мінуюча [Д]	л. <i>Pegomya betae</i> (Curtis, 1847) а. Beet fly Beet-leaf miner spinach leaf miner н. Bilsenkrautfliege Rübenfliege, f Spinatfliege

14	Муха бурякова мінуюча західна [Д]	л. <i>Pegomya hyoscyami</i> (Panzer, 1809) а. beet fly Spinach leaf miner beet leaf miner mangold fly н. Rübenfliege Bilsenkrautfliege, f Spinatfliege
15	Попелиця бурякова коренева [Р]	л. <i>Pemphigus fuscicornis</i> (Koch, 1857) а. Beet root aphid н. Rübenwurzel - Blattlaus, f
16	Попелиця бурякова листкова [Р]	л. <i>Aphis fabae</i> Scopoli, 1763 а. bean aphid black bean aphid blackfly н. schwarze Bohnenblattlaus schwarze Rübenblattlaus, f
17	Стеблоїд амарантовий [Т]	л. <i>Lixus subtilis</i> Boheman, 1835 а. – н. –
18	Цикадка коренева [Р]	л. <i>Pentastiridius leporinus</i> (Linnaeus, 1761) а. – н. Schilf-Glasflügelzikade
19	Щитоноска бурякова [Т]	л. <i>Cassida nebulosa</i> Linnaeus, 1758 а. beet tortoise beetle clouded shield beetle small green tortoise beetle н. Nebliger Schildkäfer, m
20	Щитоноска лободова [Т] (Маревая щитоноска)	л. <i>Cassida nobilis</i> Linnaeus, 1758 а. tortoise beetle н. kleiner Glanzstreifigerschildkäfer goldstreifiger Schildkäfer, m

## 9. ШКІДНИКИ ЛЬОНУ

1	Блішка синя льняна [Т]	л. <i>Aphthona euphorbiae</i> (Schrank, 1781) а. large flax flea beetle н. dunkelgrüner Flachserdfloh, m
---	------------------------	--

2	Листовійка льняна, або плодожерка льняна [Л]	л. <i>Cochylis epilina</i> Duponchel, 1842 а. flax fruit borer н. Flachsknotenwickler, m
3	Трипс льняний [Б]	л. <i>Thrips linarius</i> Uzel, 1895 а. Flax thrips н. Flachsblasenfuß Flachsfliege Flachsthrips

## 10. ШКІДНИКИ КОНОПЕЛЬ

1	Блішка конопляна [Т]	л. <i>Psylliodes attenuata</i> (Koh, 1803) а. Hemp flea beetle European hop flea beetle hop cone flea н. Hanf - Erdfloh, m Hopfenerdfloh
2	Плодожерка конопляна [Л]	л. <i>Grapholita delineana</i> Walker, 1863 а. Hemp moth н. chinesische Hanfmotte chinesischer Hanfsamenwickler
3	Шипоноска конопляна [Т]	л. <i>Mordellistena micans</i> (Germar, 1817) а. – н. –

## 11. ШКІДНИКИ СОНЯШНИКУ

1	Вусач соняшниковий, або агапантія соняшникова [Т]	л. <i>Agapanthia dahli</i> (Richter, 1821) а. – н. –
2	Вогнівка соняшникова, або соняшникова метелиця [Л]	л. <i>Homoeosoma nebulella</i> Denis & Schiffermüller, 1775) а. European sunflower moth Sunflower moth н. Sonnenblumenmotte, f europäische Sonnenblumenmotte
3	Горбатка соняшникова [Т]	л. <i>Mordellistena parvula</i> (Gyllenhal, 1827) а. – н. –



## 12. ШКІДНИКИ КАРТОПЛІ

1	Жук колорадський [Т]	л. <i>Leptinotarsa decemlineata</i> (Say, 1824) а. Colorado potato beetle Colorado beetle ten-lined potato beetle ten-striped spearman н. Koloradokäfer, m Kartoffelkäfer, m
2	Міль картопляна [Л]	л. <i>Phthorimaea operculella</i> (Zeller, 1873) а. Potato moth potato tuber moth stem-end grub tobacco leaf miner tobacco split worm н. Kartoffelmotte, f
3	Совка картопляна, або болотна [Л]	л. <i>Hydraecia micacea</i> (Esper, 1789) а. Rosy rustic moth potato stem borer н. Kartoffelbohrer, m Hopfenmarkeule Rübenbohrer

## 13. ШКІДНИКИ ТЮТЮНОВИХ КУЛЬТУР

1	Попелиця оранжерейна, або персикова [Р]	л. <i>Myzus persicae</i> Sulzer, 1776 а. green peach aphid peach-potato aphid potato aphid tobacco aphid н. Grüne Pfirsichblattlaus, f Bocksdornblattlaus Nelkenblattlaus
2	Трипс тютюновий [Б]	л. <i>Thrips tabaci</i> Lindeman, 1889 а. common cotton thrips cotton seedling thrips onion thrips potato thrips н. Tabakblasenfuß, m Tabakthrips Zwiebelblasenfuß

#### 14. ШКІДНИКИ КАПУСТЯНИХ КУЛЬТУР

1	Барид зелений бруквяний [Т]	л. <i>Aulacobaris coerulescens</i> (Scopoli, 1763) а. – н. Blauer Mauszahnrüßler kleiner Rapsmauszahnrüßler
2	Барид капустияний, або чорний [Т]	л. <i>Melanobaris carbonaria</i> Boheman, 1836 а. Barris cabbage beetle н. Schwarzer Rüßler, m
3	Білан капустияний [Л]	л. <i>Pieris brassicae</i> (Linnaeus, 1758) а. cabbage caterpillar cabbage worm large white butterfly cabbage white н. Großer Kohlweißling, m
4	Білан ріпний [Л]	л. <i>Pieris rapae</i> (Linnaeus, 1758) а. common cabbage worm common white imported cabbage worm small cabbage white small garden white small white butterfly small white н. Kleiner Kohlweißling, m Rübenweißling
5	Блішка блідонога [Т]	л. <i>Phyllotreta nemorum</i> (Linnaeus, 1758) а. striped flea beetle turnip flea beetle н. Großer, gelbstreifiger Kohlerd floh, m gestreifter Erdfloh
6	Блішка виїмчаста [Т]	л. <i>Phyllotreta striolata</i> (Fabricius, 1803) а. sinuate-striped flea beetle striped flea beetle wavy-striped flea beetle н. gebänderter Erdfloh

7	Блішка синя [Т]	л. <i>Phyllotreta nigripes</i> (Fabricius, 1775) а. – н. blauseidiger Kohlerdfloh
8	Блішка хвиляста [Т]	л. <i>Phyllotreta undulata</i> Kutschera, 1860 а. Chinese cabbage flea beetle lesser striped flea beetle н. geschweiftstreifiger Erdfloh gewelltstreifiger Kohlerdfloh
9	Блішка чорна [Т]	л. <i>Phyllotreta atra</i> (Fabricius, 1775) а. cabbage flea beetle н. Schwarzer Erdfloh, m
10	Блішка широкосмугаста, або хрінова [Т]	л. <i>Phyllotreta armoraciae</i> (Koch, 1803) а. Horseradish flea beetle н. Meerretticherdfloh, m
11	Вогнівка капустяна [Л]	л. <i>Evergestis forficalis</i> (Linnaeus, 1758) а. crucifer caterpillar garden pebble moth н. Kohlzünsler, m
12	Вогнівка стручкова (обпалена) [Л]	л. <i>Evergestis extimalis</i> (Scopoli, 1763) а. – н. Rübsaatzünsler, m Rübsaatpfeifer, m
13	Довгоніжка шкідлива [Д]	л. <i>Tipula paludosa</i> Meigen, 1830 а. common crane fly leather jacket European marsh crane fly н. Wiesenschnake Sumpfschnake, f
14	Квіткоїд ріпаковий [Т]	л. <i>Brassicogethes aeneus</i> (Fabricius, 1775) а. blossom beetle pollen beetle rape beetle н. Rapsglanzkäfer, m

15	Клоп гірчичний [Н]	л. <i>Eurydema ornata</i> (Linnaeus, 1758) а. cabbage bug н. Kohlschmuckwanze, f
16	Клоп капустяний [Н]	л. <i>Eurydema ventralis</i> Kolenati, 1846 а. – н. –
17	Клоп ріпаковий [Н]	л. <i>Eurydema oleracea</i> (Linnaeus, 1758) а. rape bug, crucifer shield bug, cabbage bug, brassica bug н. –
18	Листоїд гірчичний [Т]	л. <i>Colaphellus sophiae</i> (Schaller, 1783) а. – н. Senfblattkäfer, m Senfkäfer
19	Листоїд ріпаковий [Т]	л. <i>Entomoscelis adonidis</i> (Pallas, 1771) а. Rape-leaf beetle н. Raps - Blattkäfer, m
20	Листоїд хріновий, або капустяний [Т]	л. <i>Phaedon cochleariae</i> (Fabricius, 1792) а. mustard beetle watercress beetle н. Meerrettichblattkäfer, m
21	Міль капустяна [Л]	л. <i>Plutella xylostella</i> (Linnaeus, 1758) а. cabbage moth Diamondback moth н. Kohlschabe, f Schleiermotte Gemüsemotte
22	Муха весняна капустяна [Д]	л. <i>Delia radicum</i> (Linnaeus, 1758) а. cabbage maggot Cabbage root fly radish fly н. Kleine Kohlfliege, f Kohlmade Schnauzenwurzelfliege

23	Муха літня капустиана [Д]	л. <i>Delia floralis</i> (Fallen, 1824) а. summer cabbage fly turnip maggot turnip root fly н. Große Kohlfliege, f Rettichfliege
24	Пильщик ріпаковий [П]	л. <i>Athalia rosae</i> (Linnaeus, 1758) а. Turnip sawfly beet sawfly н. Kohlrübenblattwespe, f Rapsblattwespe Rübenblattwespe
25	Попелиця капустиана [Р]	л. <i>Brevicoryne brassicae</i> (Linnaeus, 1758) а. Cabbage aphid grey cabbage aphid mealy cabbage aphid н. mehligе Kohlblattlaus, f
26	Прихованохоботник стебловий капустианий [Т]	л. <i>Ceutorhynchus pallidactylus</i> (Marsham, 1802) а. Seed-eating ceutorrhynchid beetle н. Gefleckter Kohl - Triebrüßler, m
27	Ріпаковий, або насінневий, прихованохоботник [Т]	л. <i>Ceutorhynchus assimilis</i> (Paykull, 1800) а. Cabbage stem weevil cabbage seedstalk curculio н. gefleckter Kohlschotenrüßler, m kleiner Kohltriebrüssler
28	Совка капустиана [Л]	л. <i>Mamestra brassicae</i> (Linnaeus, 1758) а. cabbage armyworm cabbage moth н. Kohleule, f Herzwurm

## 15. ШКІДНИКИ ЛІЛЕЙНИХ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР

1	Дзюрчалка цибулева [Д]	л. <i>Eumerus strigatus</i> (Fallen, 1817) а. lesser bulb fly small narcissus fly Onion bulb fly
---	------------------------	---

		н. Kleine Narzissenfliege Zwiebelmondfliege, f
2	Міль цибулева [Л]	л. <i>Acrolepiopsis assectella</i> (Zeller, 1839) а. leek moth н. Zwiebelmotte, f Lauchmotte
3	Муха цибулева [Д]	л. <i>Delia antiqua</i> (Meigen, 1826) а. Onion fly Onion maggot н. Zwiebelfliege, f
4	Тріщалка цибулева, або цибулевий листоїд [Т]	л. <i>Lilioceris merdiger</i> (Linnaeus, 1758) а. – н. rotköpfiges Lilienhähnchen
5	Прихованохоботник цибулевий [Т]	л. <i>Oprohinus jakovlevi</i> Schultze, 1902 а. Onion ceutorrhynchid beetle н. Zwiebelrüßler, m

## 16. ШКІДНИКИ ЗОНТИЧНИХ КУЛЬТУР

1	Листоблішка морквяна [Р]	л. <i>Trioza apicalis</i> Foerster, 1848 а. Carrot psyllid Japanese silverfire sucker н. Möhrenblattfloh, m Möhrenblattsauger
2	Метелик блідий лучний [Л]	л. <i>Sitochroa palealis</i> (Denis & Schiffermüller, 1775) а. sulphur pearl н. Möhrenzünsler
3	Міль зонтична [Л]	л. <i>Depressaria depressana</i> (Fabricius, 1775) а. Epermeniid moth н. Bläß grünlichrote Kümmelmotte, f
4	Міль кминова [Л]	л. <i>Depressaria daucella</i> ([Denis & Schiffermüller], [1775]) а. Carrot moth dingy flat-body moth н. Kümmelmotte, f Kümmelpfeifer Möhrenschabe

5	Морквяна муха [Д]	л. <i>Chamaepsila rosae</i> (Fabricius, 1794) а. Carrot fly carrot rust fly н. Möhrenfliege, f Eisenmade
---	-------------------	--

## 17. ШКІДНИКИ ГАРБУЗОВИХ ОВОЧЕ-БАШТАННИХ КУЛЬТУР

1	Муха паросткова [Д]	л. <i>Delia platura</i> (Meigen, 1826) а. bean seed fly corn seed maggot onion maggot seedcorn maggot н. graue Wurzelfliege Kammschienenwurzelfliege Saatenfliege Schalottenfliege Bohnenfliege, f
2	Попелиця баштанна [Р]	л. <i>Aphis gossypii</i> Glover, 1877 а. Cotton aphid melon and cotton aphid melon aphid н. grüne Baumwollblattlaus grüne Gurkenblattlaus Melonenblattlaus, f

## 18. ШКІДНИКИ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР

1	Антаксія плодова [Т]	л. <i>Anthaxia candens</i> (Panzer, 1793) а. – н. Kleinerobstprachtkäfer, m
2	Антаксія сливова [Т]	л. <i>Anthaxia millefolii</i> (Fabricius, 1801) а. – н. –
3	Білан жилкуватий [Л]	л. <i>Aporia crataegi</i> (Linnaeus, 1758) а. black-veined white н. Baumweißling, m Heckenweißling

4	Букарка [Т]	л. <i>Neocoenorrhinus pauxillus</i> Germar, 1824 а. – н. Blattrippenstecher, m
5	Галиця грушева листкова [Д]	л. <i>Dasineura pyri</i> (Bouché, 1847) а. Pear leaf midge н. Birnenblattgallmücke
6	Галиця грушева плодова [Д]	л. <i>Contarinia pyrivora</i> (Riley, 1886) а. pear midge н. Birnengallmücke, f
7	Галиця сливова пагонова [Д]	л. <i>Dasineura trifolii</i> (F. Low, 1874) а. Clover leaf midge н. Kleeblattgallmücke
8	Галиця яблунова листкова [Д]	л. <i>Dasineura mail</i> (Kieffer, 1904) а. – н. –
9	Довгоносик сірий бруньковий [Т]	л. <i>Sciaphobus squalidus</i> (Gyllenhal, 1834) а. – н. Osteuropäischer Apfelknospentrüssler
10	Заболонник зморшкуватий [Т]	л. <i>Scolytus rugulosus</i> (Müller, 1818) а. Fruit bark beetle н. Runzlicher Splintkafer, m
11	Заболонник плодовий [Т]	л. <i>Scolytus mali</i> (Bechstein, 1805) а. apple tree beetle fruit tree bark beetle shot-hole borer н. kleiner Obstbaumsplintkäfer runzeliger Obstbaumsplintkäfer
12	Златка вузькотіла грушева [Т]	л. <i>Agrilus sinuatus</i> (Olivier, 1790) а. Sinuate pear borer н. Blitzwurm gebuchteter Birnbaumprachtkäfer Ringelwurm
13	Златка чорна [Т]	л. <i>Capnodis tenebrionis</i> (Linnaeus, 1758) а. peach capnodis н. Pfirsichprachtkäfer



14	Казарка [Т]	л. <i>Rhynchites bacchus</i> (Linnaeus, 1758) а. leafroller weevil peach weevil н. Purpurroter Apfelfruchtstecher, m
15	Квіткоїд яблуневий [Т]	л. <i>Anthonomus pomorum</i> (Linnaeus, 1758) а. Apple blossom weevil apple weevil н. Apfelblütenstecher, m Brenner Kaiwurm
16	Клоп грушевий [Н]	л. <i>Stephanitis pyri</i> (Fabricius, 1775) а. Pear lace bug pear tingid н. Birnbaumnetzwanze Birnenblattwanze
17	Короїд багатоїдний непарний [Т]	л. <i>Xyleborinus saxeseni</i> Reitter, 1913 а. cosmopolitan ambrosia beetle lesser shothole borer н. Gleicher Kleiner Holzbohrer, m
18	Короїд західний непарний [Т]	л. <i>Xyleborus dispar</i> (Fabricius, 1792) а. European shothole borer larger shothole borer pear blight beetle н. ungleicher Holzbohrer ungleicher Holzborkenkäfer
19	Листоблішка грушева [Р]	л. <i>Cacopsylla pyri</i> (Linnaeus, 1761) а. Pear psylla н. Birnenblattsauger, m braunfleckiger Birnsauger, m
20	Листоблішка яблунева [Р]	л. <i>Cacopsylla mali</i> (Schmidberger, 1836) а. Apple-sucker apple leaf sucker apple psyllid н. Apfelsauger, m Apfelblattfloh gemeiner Apfelblattsauger

21	Листовійка всеїдна [Л]	л. <i>Archips podana</i> (Scopoli, 1763) а. Great brown twist moth fruit tree tortrix н. Eschenzwieselwickler Johannisbeerwickler
22	Листовійка мінлива плодова [Л]	л. <i>Hedya nubiferana</i> (Haworth, 1811) а. Green budwonn bud moth cone pitch moth marbled orchard tortrix spotted apple budworm н. Grauer Knospengewickler, m Spatzendreckchen
23	Листовійка підкорова [Л]	л. <i>Enarmonia formosana</i> (Scopoli, 1763) а. Cherry bark tortrix moth bark tortrix н. Gummiwickler Obstbaumrindengewickler Rindengewickler, f
24	Листовійка плеската сітчаста [Л]	л. <i>Acleris rhombana</i> (Denis & Schiffermüller, 1775) а. fruit-tree tortrix moth н. Blattbüschelwickler, m
25	Листовійка полохлива [Л]	л. <i>Ancylis achatana</i> (Denis & Schiffermüller, 1775) а. – н. –
26	Листовійка приморозкова [Л]	л. <i>Exapate congelatella</i> (Clerck, 1759) а. – н. –
27	Листовійка різнокольорова плодова [Л]	л. <i>Acleris variegana</i> (Denis & Schiffermüller, 1775) а. – н. –
28	Листовійка розанова [Л]	л. <i>Archips rosana</i> (Linnaeus, 1758) а. European leaf roller rose leaf folder rose twist moth н. brauner Rosenwickler Heckenwickler, m

29	Листовійка сітчаста [Л]	л. <i>Adoxophyes orana</i> (Fischer v. Röslerstamm, 1834) а. Summer fruit tortrix reticulated tortrix smaller tea tortrix н. Fruchtschalenwickler, m Apfelschalenwickler
30	Листовійка смородинова кривовуса [Л]	л. <i>Pandemis cerasana</i> (Hübner, 1796) а. common currant tortrix currant twist moth н. Johannisbeerbreitwickler, m
31	Листовійка-товстунка глодова [Л]	л. <i>Archips crataegana</i> (Hübner, 1799) а. fruit tree tortrix н. –
32	Листовійка-товстунка строкато-золотиста [Л]	л. <i>Archips xylosteana</i> (Linnaeus, 1758) а. variegated golden tortrix brown oak tortrix н. Braunfleckiger Wickler, m
33	Метелик білий американський [Л]	л. <i>Huphantria cunea</i> (Drury, 1773) а. American white moth Fall webworm н. Amerikanischer weißer amerikanischer weißer Bärenspinner weißer Bär weißer Bärenspinner
34	Міль верхньобокова плодова мінуюча [Л]	л. <i>Lithocolletis corylifoliella</i> (Hübner, 1796) а. apple leaf miner н. Palpen - Miniermotte, f
35	Міль глодова кружкова [Л]	л. <i>Leucoptera malifoliella</i> (O. Costa, 1836) а. Pear leaf blister moth pear leaf miner н. Fleckenminiermotte, f Kernobstglattkopfmotte Obstbaumminiermotte Pfennigminiermotte

36	Міль-малятко яблунева [Л]	л. <i>Stigmella malella</i> (Stainton, 1854) а. apple pygmy moth н. Apfelminiermotte
37	Міль нижньобокова мінуюча [Л]	л. <i>Phyllonorycter pyrifoliella</i> (Gerasimov, 1933) а. – н. –
38	Міль плодова горностаєва [Л]	л. <i>Yponomeuta padella</i> (Linnaeus, 1758) а. cherry ermine moth orchard ermine moth small ermine moth ermine moth н. Pflaumengespinstmotte
39	Міль плодова чохлакова [Л]	л. <i>Coleophora hemerobiella</i> (Scopoli, 1763) а. grey fruit tree case moth н. gemeine Obstblattschabe Obstbaumsackmotte
40	Міль яблунева горностаєва [Л]	л. <i>Yponomeuta malinellus</i> Zeller, 1838 а. apple ermine moth small ermine moth н. Apfelbaumgespinstmotte, f Apfelgespinstmotte
41	Муха вишнева [Д]	л. <i>Rhagoletis cerasi</i> (Linnaeus, 1758) а. cherry fruit fly European cherry fruit fly н. Kirschenmade Kirschfruchtfliege, f
42	Пильщик вишневий слизистий [П]	л. <i>Caliroa cerasi</i> (Linnaeus, 1758) а. Cherry slug, cherry slug sawfly pear and cherry slugworm pear slug pear slug sawfly н. schwarze Kirschblattwespe, f schneckenförmige Kirschblattwespe

43	Пильщик грушевий плодовый [П]	л. <i>Hoplocampa brevis</i> (Klug, 1816) а. Pear sawfly н. Bimensägewespe, f
44	Пильщик сливовый чорний [П]	л. <i>Hoplocampa minuta</i> (Christ, 1791) а. plum fruit sawfly plum sawfly н. schwarze Pflaumensagewespe, f
45	Пильщик-ткач грушевий [П]	л. <i>Neurotoma saltuum</i> (Linnaeus, 1758) а. pear web-spinning sawfly social pear sawfly н. gelbe Birnenblattwespe gelbe Birnengespinstblattwespe gesellige Birnenblattwespe
46	Пильщик яблуневий плодовый [П]	л. <i>Hoplocampa testudinea</i> (Klug, 1816) а. Apple sawfly apple fruit sawfly European apple sawfly н. Apfelsägewespe, f
47	Плодожерка грушева [Л]	л. <i>Cydia pyrivora</i> (Danilevsky, 1947) а. – н. Tiroler Birnenwickler, m marlinger Birnenwurm
48	Плодожерка сливова [Л]	л. <i>Grapholita funebrana</i> Treitschke, 1835 а. plum fruit moth prune moth red plum maggot н. Pflaumenmade Pflaumenwickler
49	Плодожерка східна [Л]	л. <i>Grapholita molesta</i> (Busck, 1916) а. Oriental fruit moth peach tip moth tordeuse orientale н. Pfirsichtriebbohrer, m Pfirsichwickler

50	Плодожерка яблунова [Л]	л. <i>Cydia pomonella</i> (Linnaeus, 1758) а. codling moth н. Apfelwickler, m Obstmade
51	Попелиця вишнева [Р]	л. <i>Myzus cerasi</i> (Fabricius, 1775) а. Black cherry aphid cherry blackfly н. Schwarze Kirschenlaus, f schwarze Sauerkirschenblattlaus
52	Попелиця грушево-зонтична [Р]	л. <i>Anuraphis subterranean</i> (Walker, 1852) а. Pear-parsnip aphid parsnip root aphid pear-hogweed aphid н. braune Birnentaschengallenlaus, Bärenklauwurzelhalslaus
53	Попелиця зелена яблунова [Р]	л. <i>Aphis pomi</i> De Geer, 1773 а. Green apple aphid permanent apple aphid н. grüne Apfelblattlaus, f
54	Попелиця кров'яна [Р]	л. <i>Eriosoma lanigerum</i> (Hausmann, 1802) а. apple wooly aphid American blight elm rosette aphid н. wollige Apfelblutlaus
55	Попелиця червоногалова яблунова сіра [Р]	л. <i>Dysaphis devecta</i> (Walker, 1849) а. rosy leaf-curling aphid н. rosige Apfelfaltenblattlaus rosige Apfelfaltenlaus
56	Склівка яблунова [Л]	л. <i>Synanthedon myopaeformis</i> (Borkhausen, 1789) а. apple borer apple clearwing apple clearwing moth red-belted clearwing н. Apfelglasflügler, m Apfelbaumglasflügler

57	Совка-синьоголівка [Л]	л. <i>Diloba caeruleocephala</i> (Linnaeus, 1758) а. Figure-of-eight moth blue head figure-of-8 moth н. Blaukopf, m Brillenvogel
58	Товстоніжка сливова [П]	л. <i>Eurytoma schreineri</i> Schreiner, 1908 а. Plum eurytoma plum seed wasp н. –
59	Трубкокрут великий грушевий [Т]	л. <i>Rhynchites giganteus</i> Krynicky, 1832 а. large pear fruit rhynchites н. Birnenfruchtstecher
60	Трубкокрут вишневий [Т]	л. <i>Rhynchites auratus</i> (Scopoli, 1763) а. apricot weevil н. goldgrüner Kirschfruchtstecher goldgrüner Obststecher
61	Червиця в'їдлива [Л]	л. <i>Zeuzera pyrina</i> (Linnaeus, 1761) а. wood leopard moth leopard moth н. Blausieb, m (ein Holzbohrer) Apfelbohrer Roßkastanienbohrer
62	Шовкопряд кільчастий [Л]	л. <i>Malacosoma neustria</i> Linnaeus, 1758 а. tent caterpillar common lackey moth European lackey moth lackey caterpillar н. Ringelspinner, m
63	Щитівка каліфорнійська [Р]	л. <i>Diaspidiotus perniciosus</i> (Comstock, 1881) а. Californian scale pernicious scale San José scale н. San - Jose - Schildlaus, f kalifornische Schildlaus

64	Щитівка несправжня акацієва [Л]	л. <i>Parthenolecanium corni</i> (Bouché, 1844) а. European brown scale, European fruit scale peach scale н. gemeine Napfschildlaus große Obstbaumschildlaus Rebenschildlaus zwetschgen Napfschildlaus
65	Щитівка яблунева комоподібна [Р]	л. <i>Lepidosaphes ulmi</i> (Linnaeus, 1758) а. apple mussel scale mussel scale oystershell scale н. Apfelkommaschildlaus

## 19. ШКІДНИКИ ЯГІДНИХ КУЛЬТУР

### 19.1 Шкідники суниць і малини

1	Галиця малинна пагонова [Д]	л. <i>Resseliella theobaldi</i> (Barnes, 1927) а. Raspberry cane midge н. Himbeerrutengailmücke, f
2	Довгоносик малинний [Т]	л. <i>Anthonomus rubi</i> (Hebst, 1795) а. Strawberry blossom weevil black anthonomus elephant beetle н. Himbeerblütenstecher Beerenstecher Erdbeerblütenstecher
3	Довгоносик сірий, або землистий кореневий [Т]	л. <i>Sciaphilus asperatus</i> (Bonsdorff, 1785) а. – н. –
4	Жук малинний [Т]	л. <i>Byturus tomentosus</i> (De Geer, 1774) а. raspberry beetle loganberry beetle н. Himbeerkäfer Himbeermade
5	Листовійка сунична [Л]	л. <i>Ancylis comptana</i> (Frölich, 1828) а. Delicate strawberry roller



		strawberry leaf roller Comptan's ancylis moth н. Südlicher Erdbeerwickler, m
6	Листоїд суничний [Т]	л. <i>Galerucella tenella</i> (Linnaeus, 1761) а. Strawberry leaf beetle н. Erdbeerblattkäfer, m
7	Міль малинна брунькова [Л]	л. <i>Lampronia corticella</i> (Linnaeus, 1758) а. raspberry bud moth raspberry borer raspberry moth raspberry shoot borer raspberry stem bud moth н. Himbeermotte, f Himbeerschabe
8	Муха малинна [Д]	л. <i>Pegomya rubivora</i> (Coquillett in Slingerland, 1897) а. loganberry cane fly raspberry cane maggot н. Himbeerrutenfliege
9	Пильщик малинний гребінчатовусий [П]	л. <i>Cladius brullei</i> (Dahlbom, 1835) а. raspberry sawfly small raspberry sawfly н. —
10	Пильщик малинний мінуючий [П]	л. <i>Metallus pumilus</i> (Klug, 1816) а. Raspberry leaf-minning sawfly н. Himbeerminierwespe, f Minierende Himbeer-Blattwespe, f
11	Пильщик суничний чорноплямистий [П]	л. <i>Allantus cinctus</i> (Linnaeus, 1758) а. curled rose sawfly European rose sawfly coiled rose slug н. Weißgegürtelte Rosenblattwespe
12	Попелиця малинна пагонова [Р]	л. <i>Aphis idaei</i> van der Goot, 1912 а. leaf-curling raspberry aphid н. kleine Brombeerblattlaus kleine Himbeerblattlaus kleine Himbeerlaus, f

13	Склівка малинна [Л]	л. <i>Pennisetia hylaeiformis</i> (Laspeyres, 1801) а. raspberry clearwing raspberry root borer н. Himbeerglasflügler, m
----	---------------------	---

## 19.2 Шкідники смородини і агрусу

1	Вогнівка агрусова [Л]	л. <i>Zophodia grossulariella</i> Hübner, 1809) а. – н. –
2	Галиця смородинна квіткова [Д]	л. <i>Dasineura ribis</i> (Rubsaaamen, 1892) а. black-currant flower midge н. Johannisbeerblütengallmtücke, f
3	Галиця смородинна листкова [Д]	л. <i>Dasineura tetensi</i> (Rubsaaamen, 1892) а. black-currant leaf midge black-currant leaf-curling midge gooseberry leaf midge н. Johannisbeerblattgallmücke, f
4	Галиця смородинна стеблова [Д]	л. <i>Resseliella ribis</i> (Marikovsky, 1956) а. – н. –
5	Златка смородинна вузькотіла [Т]	л. <i>Agrilus ribesi</i> Schaefer, 1946 а. Currant agrilus н. Johannisbeer-Schmalprachtkafer, m
6	Міль смородинна брунькова [Л]	л. <i>Lampronia capitella</i> (Clerck, 1759) а. currant shoot borer н. Johannisbeermotte, f Johannisbeerschabe
7	Пильщик агрусовий блідоногий [П]	л. <i>Pristiphora appendiculata</i> (Hartig, 1837) а. green currant worm plum leaf sawfly small gooseberry sawfly н. kleine Stachelbeerblattwespe schwarze Stachelbeerblattwespe

8	Пильщик червоносмородинний жовтий [П]	л. <i>Nematus ribesii</i> (Scopoli, 1763) a. common gooseberry sawfly currant sawfly currant worm н. Gelbestachelbeerblattwespe, f
9	Пильщик чорносмородинний чорний [П]	л. <i>Nematus leucotrochus</i> Hartig, 1837 a. pale spotted gooseberry sawfly yellow blackcurrant sawfly н. –
10	Попелиця агрусова [Р]	л. <i>Aphis grossulariae</i> Kaltenbach, 1843 a. gooseberry aphid leaf-bunching currant aphid н. Kleine Stachelbeerblattlaus, f grüne Beerenblattlaus
11	Попелиця велика смородинна [Р]	л. <i>Hyperomyzus lactucae</i> (Linnaeus, 1758) a. currant-lettuce aphid currant-sowthistle aphid leaf-curling currant aphid lettuce aphid sowthistle aphid н. grünliche Gänsedistelblattlaus
12	Попелиця листкова, або червоносмородинна [Р]	л. <i>Cryptomyzus ribis</i> (Linnaeus, 1758) a. redcurrant aphid redcurrant blister aphid н. Johannisbeerbeulenlaus, f Johannisbeerblasenlaus Johannisbeerengallenblattlaus
13	П'ядун агрусовий [Л]	л. <i>Abraxas grossulariata</i> (Linnaeus, 1758) a. common magpie moth currant moth gooseberry moth н. Stachelbeerspanner, m
14	Склівка смородинна [Л]	л. <i>Synanthedon tipuliformis</i> (Clerck, 1759) a. Currant borer, currant borer moth currant clearwing moth н. Johannisbeerglasschwärmer, m Schnakenschwärmer

## 20. ШКІДНИКИ ВИНОГРАДНОЇ ЛОЗИ

1	Златка вузькотіла виноградна [Т]	л. <i>Agrilus derasofasciatus</i> Boisduval & Lacordaire, 1835 а. — н. —
2	Листовійка виноградна [Л]	л. <i>Sparganothis pilleriana</i> (Denis & Schifferrmüller, 1775) а. vine leaf-roller tortrix grapevine leaf roller н. Laubwurm Springwurm Springwurmwickler
3	Листовійка гронова [Л]	л. <i>Lobesia botrana</i> (Denis & Schifferrmüller, 1775) а. European grapevine moth grape berry moth grape fruit moth vine moth н. bekreuzter Traubenwickler bunter Traubenwickler gelbköpfiger Sauerwurm Heuwurm Sauerwurm
4	Листовійка двольотна [Л]	л. <i>Eupoecilia ambiguella</i> (Hübner, 1796) а. European grape berry moth grape berry moth н. einbindiger Traubenwickler, m Heuwurm Sauerwurm
5	Міль виноградна кружкова [Л]	л. <i>Holocacista rivillei</i> (Stainton, 1855) а. — н. Rebenminiermotte
6	Падучка темна [Т]	л. <i>Bromius obscurus</i> (Linnaeus, 1758) а. Californian grape rootworm western grape rootworm н. Rebenfallkäfer, m Schreiber Weinlaubnlattkäfer

7	Пістрянка (строкатка) виноградна [Л]	л. <i>Theresimima ampellophaga</i> Bayle Barelle, 1809 а. – н. –
8	Скосар кримський [Т]	л. <i>Otiorhynchus asphaltinus</i> Germar, 1824 а. – н. –
9	Скосар турецький [Т]	л. <i>Otiorhynchus turca</i> Boheman, 1843 а. – н. –
10	Трубкокрут багатоїдний, або грушевий [Т]	л. <i>Byctiscus betulae</i> (Linnaeus, 1758) а. hazel leaf roller hazel leaf-roller weevil pear leaf roller н. Rebenstecher Zigarrenmacher Zigarrenwickler
11	Філоксера виноградна [Р]	л. <i>Daktulosphaira vitifoliae</i> (Fitch, 1855) а. grapevine leaf louse grapevine louse grapevine phylloxera vine louse н. langrüsselige Reblaus Reblaus Wurzelreblaus
12	Цикада червонокрила [Р]	л. <i>Zygina flammigera</i> (Fourcroy, 1785) а. fruit-tree leafhopper н. –
13	Червець виноградний борошністий або цитрусовий [Р]	л. <i>Planococcus citri</i> (Risso, 1813) а. Citrus mealybug н. Citrusschmierlaus Gewächshausschmierlaus weiße Kaffeewurzellaus Zitrusschmierlaus

## 21. ШКІДНИКИ ЛІСОНАСАДЖЕНЬ

### 21.1 Шкідники листяних порід

1	Білан жилкуватий [Л] 65)	л. <i>Aporia crataegi</i> (Linnaeus, 1758) а. White thorn butterfly, hedge butterfly, black-veined white н. Baumweißling, m
2	Блішка дубова, або дубовий блошак, або альтика дубова [Т]	л. <i>Altica quercetorum</i> Foudras, 1860 а. Oak flea beetle н. Eichenfloh, m
3	Вусач тополевий, або великий осиковий скрипун [Т]	л. <i>Saperda carcharias</i> (Linnaeus, 1758) а. Large poplar longhorn н. (Großer) Pappelbock, m, Großer Espenbock m
4	Заболонник березовий [Т]	л. <i>Scolytus ratzeburgii</i> E. W. Janson, 1856 а. Birch-bark beetle н. Großer Ulmensplintkäfer, m
5	Заболонник руйнівник [Т]	л. <i>Scolytus scolytus</i> (Fabricius, 1775) а. (Large) elm bark beetle н. Großer Ulmensplintkäfer, m
6	Заболонник грабовий [Т]	л. <i>Scolytus carpini</i> (Ratzeburg, 1837) а. – н. Weißbuchensplintkäfer, m Hainbuchensplintkäfer, m
7	Заболонник дубовий [Т]	л. <i>Scolytus intricatus</i> Ratzeburg, 1837 а. European oak bark beetle н. Eichen - Splintkäfer, m
8	Заболонник струменистий [Т]	л. <i>Scolytus multistriatus</i> (Marsham, 1802) а. European elm bark beetle or smaller European elm bark beetle н. Kleiner Ulmensplintkäfer, m
9	Златка бронзова дубова [Т]	л. <i>Chrysobothris affinis</i> (Fabricius, 1794) а. gold pit oak splendour beetle н. Breiter Eichen - Prachtkäfer, m
10	Златка вузькотіла вершинна [Т]	л. <i>Agrilus subauratus</i> (Gebler, 1833) а. – н. –

11	Златка вузькотіла двоплямиста [Т]	л. <i>Agrilus biguttatus</i> (Fabricius, 1776) а. oak buprestid beetle oak splendour beetle oak buprestid beetle two-spotted oak borer н. Gefleckter Eichen-Prachtkäfer, m
12	Златка дубова вузькотіла верхівкова Златка вузькотіла дубова	л. <i>Agrilus angustulus</i> (Illiger, 1803) а. oak borer н. Schmalereichenheisterm – Prachtkäfer, m
13	Златка вузькотіла зелена [Т]	л. <i>Agrilus viridis</i> Linnaeus, 1758 а. Beech splendour beetle н. Grüner Eichenheisterm- Prachtkäfer, m
14	Золотогуз [Л]	л. <i>Euproctis chrysorrhoea</i> (Linnaeus, 1758) а. Brown-tail moth н. Goldafter, m
15	Кліт дубовий верхівковий [Т]	л. <i>Xylotrechus antilope</i> (Schoenherr, 1817) а. – н. –
16	Кліт осиковий [Т]	л. <i>Xylotrechus rusticus</i> (Linnaeus, 1758) а. grey tiger longicorn beetle н. –
17	Кліт дубовий строкатий [Т]	л. <i>Plagionotus arcuatus</i> (Linnaeus, 1758) а. long-horned beetle н. Eichen - Widder, m
18	Кліт коротковусий [Т]	л. <i>Xylotrechus arvicola</i> (Olivier, 1795) а. – н. Sauerkirschen-Widderbock, m
19	Короїд непарний дубовий [Т]	л. <i>Xyleborus monographus</i> (Fabricius, 1792) а. – н. Eichenholzbohrer, m kleiner schwarzer Nutzholzbor- kenkäfer

20	Ксифідрія вільхова [П]	л. <i>Xiphydria camelus</i> (Linnaeus, 1758) а. Alder wood wasp н. Erlenholzwespe, f
21	Ксифідрія дубова [П]	л. <i>Xiphydria longicollis</i> (Geoffroy, 1785) а. – н. Eichenholzwespe, f
22	Листовійка зелена дубова [Л]	л. <i>Tortrix viridana</i> Linnaeus, 1758 а. Green oak leafroller moth green tortrix moth oak roller moth н. grüner Eichenwickler, m
23	Листовійка приморозкова [Л]	л. <i>Exapate congelatella</i> (Clerck, 1759) а. – н. Frostwickler, m
24	Листовійка різнокольорова плодова [Л]	л. <i>Acleris variegana</i> (Denis & Schiffermüller, 1775) а. – н. –
25	Листовійка розанова [Л]	л. <i>Archips rosana</i> (Linnaeus, 1758) а. rose leaf folder European leaf roller rose twist moth н. Heckenwickler, m brauner Rosenwickler
26	Листовійка смородинна кривовуса [Л]	л. <i>Pandemis ribeana</i> Hübner, 1799 а. Barred fruit-tree tortrix н. Johanisbeerwickler, m
27	Листовійка-товстунка глодова [Л]	л. <i>Archips crataegana</i> (Hübner, 1799) а. Brown oak tortrix н. Weißdomwickler, m, dicker
28	Листовійка-товстунка строкато-золотиста [Л]	л. <i>Archips xylosteana</i> (Linnaeus, 1758) а. Forked red-barred tortrix moth Variegated golden tortrix apple leafroller brown oak tortrix twist moth forked red barred moth н. Braunfleckiger Wickler, m



29	Листоїд в'язовий [Т]	л. <i>Xanthogaleruca luteola</i> (O. F. Müller, 1766) а. Elm-leaf beetle н. Ulmenblattkäfer, m
30	Листоїд вербовий червонокрилий [Т]	л. <i>Chrysomela saliceti</i> Suffrian, 1851 а. – н. Roter Weidenblattkäfer, m
31	Листоїд осиковий [Т]	л. <i>Chrysomela tremula</i> Fabricius, 1787 а. – н. –
32	Листоїд тополевий [Т]	л. <i>Chrysomela populi</i> Linnaeus, 1758 а. Poplar leaf beetle н. Roter Pappelblattkäfer, m
33	Лубоїд в'язовий [Т]	л. <i>Pteleobius vittatus</i> (Fabricius, 1787) а. – н. Bunter Ulmenbastkäfer, m
34	Лубоїд ясеневий оливковий [Т]	л. <i>Hylesinus toranio</i> (Danthoine, 1788) а. – н. Kleiner schwarzer Eschenbastkäfer, m
35	Лубоїд ясеневий великий [Т]	л. <i>Hylesinus crenatus</i> (Fabricius, 1787) а. Greater ash bark beetle н. Großer schwarzer Eschenbastkäfer, m
36	Лубоїд ясеневий мінливий [Т]	л. <i>Hylesinus varius</i> (Fabricius, 1775) а. Ash bark beetle н. Bunter Bastkäfer, m
37	Лунка срібляста [Л]	л. <i>Phalera bucephala</i> (Linnaeus, 1758) а. Buff-tip moth н. Aschgrauer Mondfleck, m
38	Ляхнус дубовий строкатий [Р]	л. <i>Lachnus roboris</i> (Linnaeus, 1758) а. – н. Eichenbaumlaus, f, Eichenkopflaus f
39	Міль вербова горностаєва [Л]	л. <i>Yponomeuta rorella</i> (Hübner, 1796) а. willow ermine moth н. Weidengespinstmotte, f

40	Мінер каштановий [Л]	л. <i>Cameraria ohridella</i> Deschka & Dimic, 1986 а. Horse-chestnut leaf-miner н. Rosskastanienminiermotte, f Balkan-Miniermotte, f
41	Метелик білий американський [Л]	л. <i>Hyphantria cunea</i> (Drury, 1773) а. American white moth Fall webworm н. Amerikanischer weißer amerikanischer weißer Bärenspinner weiß Bär weiß Bärenspinner
42	Несправжньощитівка акацієва [Л]	л. <i>Parthenolecanium corni</i> (Bouche, 1844) а. brown scale european fruit lecanium scale н. Gemeine Napfschildlaus, f, Akazienschildlaus, f
43	Ногохвіст ільмовий [Л]	л. <i>Dicranura ulmi</i> (Denis & Schiffermüller, 1775) а. Cutworm of the elm н. Ulmenspinner, m
44	Пемфіг черешковий [Р]	л. <i>Pemphigus bursarius</i> (Linnaeus, 1758) а. poplar-lettuce aphid Lettuce root aphid, poplar-lettuce gall aphid, Poplar leaf-stalk aphid, Poplar-lettuce aphid н. Salatwurzellaus, f, Pappelblattstiellaus, f
45	Пильщик великий березовий [П]	л. <i>Cimbex femoratus</i> (Linnaeus, 1758) а. – н. –
46	Пильщик вербовий середній [П]	л. <i>Pseudoclavellaria amerinae</i> (Linnaeus, 1758) а. – н. Weidenknopfhornwespe, f Große Weidenblattwespe, f

47	Пильщик дубовий бородавчастий [П]	л. <i>Periclista albida</i> (Klug, 1816) а. – н. Warzige Eichenblattwespe, f
48	Пильщик тополевий, або осиковий строкатий [П]	л. <i>Trichiocampus viminalis</i> (Fallén, 1808) а. Poplar sawfly н. Gelbe Pappelblattwespe, f
49	Пильщик ясеневий білокрапковий, або макрофія ясенева [П]	л. <i>Macrophya punctumalbum</i> (Linnaeus, 1767) а. privet sawfly н. Weißpunktierete Eschenblattwespe, f
50	Прихованохоботник вільховий, або тополевий [Т]	л. <i>Cryptorrhynchidius lapathi</i> (Linnaeus, 1758) а. Poplar and willow borer, н. Erlenrüssler, m
51	Попелиця в'язово-злакова [Р]	л. <i>Tetraneura ulmi</i> (Linnaeus, 1758) а. elm sack gall aphid fig gall н. Rüstergallenlaus, f Grasblattlaus, f
52	Попелиця дубова строката [Р]	л. <i>Thelaxes dryophila</i> (Schrank, 1801) а. Common oak thelaxid н. Eichenmaskenlaus, f
53	Попелиця липова [Р]	л. <i>Eucallipterus tiliae</i> (Linnaeus, 1758) а. common lime aphid н. Lindenzierlaus, f
54	П'ядун жовтовусий [Л]	л. <i>Apocheima hispidaria</i> (Denis & Schifferrmuller, 1775) а. Small brindled beauty н. Großer Blütenspanner, m
55	П'ядун зимовий [Л]	л. <i>Operophtera brumata</i> (Linnaeus, 1758) а. Winter moth н. Gemeiner oder kleiner Frostspanner, m

56	П'ядун-обдирало облямований [Л]	л. <i>Erannis marginaria</i> Fabricius 1777 а. – н. –
57	П'ядун-обдирало плодовий [Л]	л. <i>Erannis defoliaria</i> (Clerck, 1759) а. Mottled umber н. Großer Frostspanner, m
58	П'ядун-шовкопряд волохатий [Л]	л. <i>Licia hirtaria</i> (Clerck, 1759) а. Brindled beauty Cherry spinner н. Kirschenspanner, m, Braunbindiger Spinnerspanner, m
59	Рогохвіст малий, або синій [П]	л. <i>Tremex magus</i> (Fabricius, 1787) а. – н. –
60	Сімідобій березовий [Р]	л. <i>Symydobius oblongus</i> (von Heyden, 1837) а. Shiny birch aphid н. Birkentrieblaus, f
61	Склівка велика [Л]	л. <i>Sesia apiformis</i> (Clerck, 1759) а. European Hornet Moth н. Großer Pappelglasfliegler, m
62	Склівка мала тополева, або темнокрила [Л]	л. <i>Paranthrene tabaniformis</i> (Rottemburg, 1775) а. dusky clearwing poplar clearwing н. Kleiner Pappelglasflügler, m
63	Скрипун великий осиковий [Т]	л. <i>Saperda carcharias</i> (Linnaeus, 1758) а. poplar longhorn beetle н. (Großer) Pappelbock, m Großer Espenbock, m
64	Скрипун малий осиковий [Т]	л. <i>Saperda populnea</i> (Linnaeus, 1758) а. Small poplar borer н. Kleiner Pappelbock, m
65	Скрипун мармуровий візерунчастий [Т]	л. <i>Saperda scalaris</i> (Linnaeus, 1758) а. – н. Leiterbock, m
66	Совка жовто-бура рання [Л]	л. <i>Orthosia stabilis</i> (Denis & Schiffermüller, 1775) а. Common quaker н. Gelbeulen, pi. (gelb - silber)

67	Совка жовто-сіра рання [Л]	л. <i>Orthosia cruda</i> (Denis & Schiffermüller, 1775). а. small quaker, н. –
68	Совка-синьоголівка [Л]	л. <i>Diloba coeruleocephala</i> (Linnaeus, 1758) а. Figure of eight н. Blaukopf, m
69	Тремекс березовий, або великий березовий рогахвіст [П]	л. <i>Tremex fuscicornis</i> (Fabricius, 1787) а. tremex wasp н. Birken - Holzwespe, f
70	Хвилівка вербова [Л]	л. <i>Leucoma salicis</i> (Linnaeus, 1758) а. Satin moth white satin moth н. Pappelspinner, m Weißer Weidenspinner, m
71	Хрущ травневий західний [Т]	л. <i>Melolontha melolontha</i> (Linnaeus, 1758) а. common cockchafer н. Gewöhnlicher Maikäfer, m
72	Хрущ травневий східний [Т]	л. <i>Melolontha hippocastani</i> Fabricius, 1801 а. forest cockchafer н. Kleiner Feld – und Waldmaikäfer, m
73	Червиця в'їдлива [Л]	л. <i>Zeurera pyrina</i> (Linnaeus, 1761) а. leopard moth н. Blausieb, m (ein Holzbohrer)
74	Червиця пахуча [Л]	л. <i>Cossus cossus</i> (Linnaeus, 1758) а. Goat moth н. Weidenbohrer, m
75	Червонохвіст [Л]	л. <i>Calliteara pudibunda</i> (Linnaeus, 1758) а. Pale tussock moth н. Rotschwanz, m
76	Чубатка дубова [Л]	л. <i>Peridea anceps</i> (Goeze, 1781) а. Great Prominent moth н. Eichen – Glattrandspinner, m

77	Шпанка ясенева, або шпанська мушка [Т]	л. <i>Lytta vesicatoria</i> (Linnaeus, 1758) а. blister beetle н. Spanische Fliege, f
78	Шовкопряд кільчастий [Л]	л. <i>Malacosoma neustrum</i> (Linnaeus, 1758) а. lackey moth н. Ringel - Spinner, m
79	Шовкопряд непарний [Л]	л. <i>Lymantria dispar</i> (Linnaeus, 1758) а. Gypsy moth н. Gemeiner Schwammspinner, m
80	Шовкопряд похідний дубовий [Л]	л. <i>Thaumetopoea processionea</i> (Linnaeus, 1758) а. Oak processionary moth н. Eichen - Prozessionsspinner, m

## 21.2 Шкідники хвойних порід

1	Антаксія чотирицяткова [Т] 91)	л. <i>Anthaxia quadripunctata</i> (Linnaeus, 1758) а. – н. Kleiner schwarzer Kiefern-Brustpunkt-Prachtkäfer, m
2	Вусач блискучий ялиновий [Т] 95)	л. <i>Tetropium castaneum</i> (Linnaeus, 1758) а. black spruce beetle н. Gemeiner Fichtenbock, m Fichtensplintbock m
3	Вусач коротковусий [Т] 96)	л. <i>Spondylis buprestoides</i> (Linnaeus, 1758) а. black longicorn beetle н. Waldbock, m
4	Вусач сірий довговусий [Т] 97)	л. <i>Acanthocinus aedilis</i> (Linnaeus, 1758) а. Timberman beetle н. Bockkäfer, m, Zimmerbock, m
5	Вусач чорний сосновий [Т] 98)	л. <i>Monochamus galloprovincialis</i> (G.-A. Olivier, 1795) а. pine sawyer н. Schneiderbock, m

6	Вусач чорний ялиновий малий [Т]	л. <i>Monochamus sutor</i> (Linnaeus, 1758) a. small white-marmorated long-horned beetle н. Schusterbock, m Langhornbock, m
7	Довгоносик великий сосновий [Т]	л. <i>Hylobius abietis</i> (Linnaeus, 1758) a. Large pine weevil н. Großer brauner Rüsselkäfer, m, Fichtenrüßler, m
8	Пагонов'юн зимовий [Л]	л. <i>Rhyacionia buoliana</i> (Denis & Schiffermüller, 1775) a. European pine shoot moth, pine shoot tortrix moth н. Kieferntriebrüßler, m
9	Пагонов'юн літній [Л]	л. <i>Rhyacionia duplana</i> (Hübner, 1813) a. summer shoot moth; Elgin shoot moth н. Kieferntriebknospennwickler, m
10	Пагонов'юн-смолівник [Л]	л. <i>Retinia resinella</i> (Linnaeus, 1758) a. Pine resin-gall moth н. Kiefemharzgallenwickler, m
11	Златка синя соснова [Т]	л. <i>Phaenops cyanea</i> (Fabricius, 1775) a. steelblue jewel beetle н. Echter Eichenheistern – Prachtkäfer, m
12	Короїд верхівковий [Т]	л. <i>Ips acuminatus</i> (Gyllenhal, 1827) a. sharp-toothed bark beetle н. Sechszähniger Kiefernborckenkäfer, m
13	Короїд-гравер [Т]	л. <i>Pityogenes chalcographus</i> Linnaeus, 1761 a. six-toothed spruce bark beetle н. Sechszähniger Fichtenborckenkäfer, m Kupferstecher, m
14	Короїд-друкар [Т]	л. <i>Ips typographus</i> (Linnaeus, 1758) a. European spruce bark beetle Larger eight-toothed European spruce bark beetle

		Eight toothed bark beetle н. Buchdrucker, m
15	Короїд шестизубчастий, або стенограф [Т]	л. <i>Ips sexdentatus</i> (Börner, 1776). а. six-toothed bark beetle н. Großer Zwölfzähniger Kiefernborckenkäfer, m
16	Лісовик хвойний [Т]	л. <i>Dryocoetes autographus</i> (Ratzeburg, 1837) а. – н. Zottiger Fichtenborckenkäfer, m
17	Лубоїд сосновий великий, або великий лісовий садівник [Т]	л. <i>Tomicus piniperda</i> (Linnaeus, 1758) а. common pine shoot beetle н. Bastkäfer, m
18	Лубоїд великий ялиновий [Т]	л. <i>Dendroctonus micans</i> (Kugelman, 1794) а. great spruce bark beetle н. Riesenbastkäfer, m
19	Лубоїд сосновий малий, або малий лісовий садівник [Т]	л. <i>Tomicus minor</i> (Hartig, 1834) а. Lesser pine-shoot beetle н. Kleiner Waldgärtner, m
20	Пильщик блідо-жовтий сосновий [П]	л. <i>Gilpinia pallida</i> (Klug, 1812) а. pallid pine sawfly н. Blasse [grünelbe] Kiefern (buschhorn) blattwespe, f, Grünelbe Buschhornwespe, f
21	Пильщик звичайний сосновий [П]	л. <i>Diprion pini</i> (Linnaeus, 1758) а. common pine sawfly н. Waldkiefer, m
22	Пильщик рудий сосновий [П]	л. <i>Neodiprion sertifer</i> (Geoffroy, 1785) а. European pine sawfly red pine sawfly, н. Gelbe н. Kiefernspinstwespe, f
23	Пильщик східний сосновий [П]	л. <i>Diprion similis</i> (Hartig, 1834) а. white pine sawfly н. Ähnliche Kiefernblattwespe, f Buschhornwespe, f, Kiefernbuschhornblattwespe, f



24	Пильщик-ткач сосновый зірчастий [П]	л. <i>Acantholyda posticalis</i> (Matsumura, 1912) a. pine tree web-spinning sawfly Pine web-spinning sawfly н. Große Kiefern blattwespe, f Kiefern Gespinstblattwespe, f Gespinst-Kiefernblattwespe, f
25	Пильщик-ткач червоноголовий [П]	л. <i>Acantholyda erythrocephala</i> (Linnaeus, 1758) a. Pine false webworm Red-headed Pine Sawfly н. Rotköpfige Gespinstblattwespe, f Stahlblaue [rotköpfige] Kiefern Gespinstblattwespe, f
26	Пильщик-ткач сосновый поодинокий [П]	л. <i>Acantholyda hieroglyphica</i> (Christ, 1791) a. web-spinning pine-sawfly н. Kiefernkultur- Gespinstblattwespe, f Kotsack-Kiefernblattwespe, f Kiefern-Kotsackblattwespe, f
27	Підкоровик сосновый [Н]	л. <i>Aradus cinnamomeus</i> Panzer, 1806 a. pine bark bug н. Rindenwanze, f н. –
28	П'ядун крутокрилий сосновый [Л]	л. <i>Macaria liturata</i> (Clerck, 1759) a. Tawny-barred angle moth н. Veilchengrauer [Blaugrauer] Kiefernspanner, m
29	П'ядун сосновый [Л]	л. <i>Bupalus piniarius</i> (Linnaeus, 1758) a. Pine looper, н. Kiefern – Spanner, m
30	Рогохвіст великий хвойний [П]	л. <i>Urocerus gigas</i> (Linnaeus, 1758) a. Greater horntail wasp Yellow-horned horntail Giant horntail giant wood wasp н. Riesenholzwespe, f

31	Рогохвіст синій [П]	л. <i>Sirex juvencus</i> (Linnaeus, 1758) а. Polished horntail, blue horntail sawfly н. Blaue [gemeine] kurzgeschwänzte Kiefernholzwespe, f, Stahlblaue [schwarzblaue, gemeine] Holzwespe. f
32	Рогохвіст фіолетовий [П]	л. <i>Sirex noctilio</i> Fabricius, 1793 а. sirex wasp н. Blaue Fichtenholzwespe, f Stahlblaue Kiefernholzwespe, f
33	Смолюх крапчастий [Т]	л. <i>Pissodes castaneus</i> (De Geer, 1775) а. small banded pine weevil н. Kiefernmalholzrüßler, m
34	Совка соснова [Л]	л. <i>Panolis flammea</i> ([Denis & Schiffermüller], 1775) а. Pine beautymoth н. Kieferneule f, Fohreneule, f
35	Хермес сосновий звичайний [Р]	л. <i>Pineus pini</i> (Macquart, 1819) а. pine a woolly aphid н. europäische Kiefernwoллаus f
36	Хрущ мармуровий [Т]	л. <i>Polyphylla fullo</i> (Linnaeus, 1758) а. Marble cockchafer н. Walker, m
37	Цинара соснова [Р]	л. <i>Cinara pini</i> (Linnaeus, 1758) а. Pine [white pine, sylvestris] aphid н. Graue Kiefernblattlaus, f, Große Kiefernrrindenlaus, f
39	Цинара соснова широка [Р]	л. <i>Cinara pinea</i> (Mordvilko, 1894) а. large pine aphid н. Braune Kiefernblattlaus
40	Шовкопряд-монашка [Л]	л. <i>Lymantria monacha</i> (Linnaeus, 1758) а. Nun moth н. Nonne, f
41	Шовкопряд сосновий [Л]	л. <i>Dendrolimus pini</i> (Linnaeus, 1758) а. Pine-tree lappet moth н. Kiefernspinner, m

### 21.3. Шкідники плодів та насіння

#### 21.3.1 Шкідники плодів та насіння листяних порід

1	Вогнівка акацієва [Л]	л. <i>Etiella zinckenella</i> (Treitschke, 1832) а. pea pod borer Limabean pod borer н. Olivenbraune Saatmotte, f
2	Галиця-насіннеїд березова [Д]	л. <i>Semudobia betulae</i> (Winnertz, 1853) а. Birch seed gall midge н. Birksamensamen-Gallmücke, f
3	Довгоносик горіховий [Т]	л. <i>Curculio nucum</i> Linnaeus, 1758 а. Nut weevil н. Haselnußbohrer, m Nußbohrer, m Nußrüßler, m
4	Довгоносик жолудевий [Т]	л. <i>Curculio glandium</i> Marsham, 1802 а. Acorn weevil н. (Großer) Eichelrüßler, m
5	Довгоносик каштановий [Т]	л. <i>Curculio elephas</i> (Gyllenhal, 1836) а. Chestnut weevil н. Eßkastanienbohrer m, Kastanienbohrer m
6	Довгоносик-насіннеїд кленовий [Т]	л. <i>Bradybatus creutzeri</i> Germar, 1824 а. – maple weevil н. –
7	Довгоносик-насіннеїд ясеневий [Т]	л. <i>Lignyodes suturatus</i> Fairmaire, 1859 а. – н. –
8	Зерноїд акацієвий [Т]	л. <i>Kitorrhinus quadriplagiatus</i> Motschulsky, 1839 а. – н. –
9	Насіннеїд акацієвий [П]	л. <i>Eurytoma caraganae</i> Nikolskaya, 1952 а. – н. –
10	Плодожерка жолудева [Л]	л. <i>Cydia splendana</i> (Hübner, 1799) а. Chestnut and acorn moth н. Eichelwickler, m, Kastanienwickler, m, Eßkastanienwickler, m

11	Плодожерка букова [Л]	л. <i>Cydia fagiglandana</i> (Zeller, 1841) а. beech seed moth н. Buchenwickler, m
12	Плодожерка горішникова, або ліщинова [Л]	л. <i>Cydia amplana</i> (Hübner, 1800) а. Nut tortix н. Rötlichbrauner Hazelnußwickler, m
13	Плодожерка кленова [Л]	л. <i>Cydia inquinatana</i> (Hübner, 1800) а. – н. Ahornwickler, m
14	Плодожерка кленова велика [Л]	л. <i>Pammene regiana</i> (Zeller, 1849) а. – н. Ahornwickler, m
15	Совка в'язова жовтувата [Л]	л. <i>Cosmia trapezina</i> (Linnaeus, 1758) а. dun-bar pinion н. Trapezeule, f, Hellgelbe Ulmeneule, f

### 21.3.2 Шкідники плодів та насіння хвойних порід

1	Вогнівка шишкова [Л] 151)	л. <i>Dioryctria abietella</i> (Denis & Schiffermüller, 1775) а. spruce-cone-moth н. Fichtenzapfenzünsler, m
2	Галиця ялинова насіннева [Д] 154)	л. <i>Plemeliella abietina</i> Seitn. а. – н. Fichtensamen-Gallmücke, f
3	Листовійка ялинова шишкова [Л]	л. <i>Cydia strobilella</i> (Linnaeus, 1758) а. Spruce Seed Moth Light silverstripped piercer н. Fichtenzapfenwickler, m
4	Муха модринова [Д]	л. <i>Strobilomyia laricicola</i> (Karl, 1928) а. – н. Lärchensamenfliege, f, Lärchenzapfenfliege, f
5	Муха ялинова шишкова [Д]	л. <i>Pegohylemyia anthracina</i> Czerny, 1906 а. Spiral Cone Borer н. –
6	Насіннеїд ялиновий [П] 152)	л. <i>Megastigmus abietis</i> Seitner, 1916 а. – н. Fichtensamenwespe, f

7	Смолюх сосновий шишковий [Т]	л. <i>Pissodes validirostris</i> Sahlberg, 1834 а. Pine cone weevil н. Kiefernzapfenrüßler, m
---	------------------------------	---

#### 21.4 Технічні шкідники

1	Вусач фіолетовий плескатий [Т]	л. <i>Callidium violaceum</i> Linnaeus, 1758 а. Violet tanbark beetle н. Blauer [Violetten] Scheibenbock, m
2	Вусач чорний (сірий) домашній [Т]	л. <i>Hylotrupes bajulus</i> (Linnaeus, 1758) а. House longhorn beetle, Old house borer, European house borer н. Balkenbock, Großer Holzwurm
3	Деревогриз борозенчастий [Т]	л. <i>Lyctus linearis</i> (Goeze, 1777) а. European lyctus beetle True powderpost beetle н. Parkettkäfer, m Gefurchter Splintholzkäfer, m
4	Довгоносик-трухляк [Т]	л. <i>Pselactus spadix</i> (Herbst, 1795) а. – н. Grubenholzkäfer
5	Капорник-капуцин [Т]	л. <i>Bostrychus capucinus</i> (Linnaeus, 1758) а. – н. Rotter Kapuzinerkäfer, m Bohrkäfer, m
6	Точильник домашній [Т]	л. <i>Anobium pertinax</i> (Linnaeus, 1758) а. bookworm. н. Trotzkopf, m Pochkäfer, m
7	Точильник меблевий [Т]	л. <i>Anobium punctatum</i> (De Geer, 1774) а. Common furniture beetle н. Gewöhnlicher Nagekäfer

#### 22. ШКІДНИКИ ЗЕРНА ТА ІНШИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПРОДУКТІВ ПІД ЧАС ЗБЕРІГАННЯ

1	Борошноїд суринамський [Т]	л. <i>Oryzaephilus surinamensis</i> (Linnaeus, 1758) а. Saw-toothed grain beetle н. Getreideschmalkäfer, n
---	----------------------------	--

2	Вогнівка борошняна [Л]	л. <i>Pyralis farinalis</i> (Linnaeus, 1758) а. Pyralid meal moth н. Mehlzünsler, m
3	Вогнівка млинова [Л]	л. <i>Ephestia kuehniella</i> Zeller, 1879 а. Pyralid meal moth н. Mehlmotte, f
4	Вогнівка південна комірна [Л]	л. <i>Ephestia elutella</i> (Hübner, 1796) а. Indian meal moth Cloaked knot-hom н. Dörrobstmotte (Kupferrotte), f
5	Довгоносик комірний [Т]	л. <i>Sitophilus granarius</i> (Linnaeus, 1758) а. Granary weevil н. Kornkreb, m Getreiderüsselkäfer, m
6	Довгоносик рисовий [Т]	л. <i>Sitophilus oryzae</i> (Linnaeus, 1763) а. Rice weevil н. Reiskäfer, m
7	Кузька мавританська [Т]	л. <i>Tenebroides mauritanicus</i> (Linnaeus, 1758) а. Cadelle beetle н. Getreidenager, m
8	Міль зернова [Л]	л. <i>Sitotroga cerealella</i> Olivier, 1789 а. Angoumois grain moth н. Getreidemotte, f
9	Міль комірна [Л]	л. <i>Nemapogon granella</i> Linnaeus, 1758 а. European Grain Moth н. Kommmotte, f
10	Облудник-злодій [Т]	л. <i>Ptinus fur</i> (Linnaeus, 1758) а. White marked spider beetle н. Kräuterdieb, m
11	Точильник зерновий, або шашіль зерновий [Т]	л. <i>Rhyzopertha dominica</i> (Fabricius, 1792) а. Lesser grain borer н. Getreidekapuziner, m
12	Точильник хлібний [Т]	л. <i>Stegobium paniceum</i> (Linnaeus, 1758) а. Bread beetle drugstore beetle н. Brotbohrer, m

13	Хрущак борошняний [Т]	л. <i>Tenebrio molitor</i> Linnaeus, 1758 а. Yellow mealworm, flour beetle н. Gemeiner Mehlkäfer, m
14	Хрущак малий борошняний [Т]	л. <i>Tribolium confusum</i> Jacquelin du Val, 1868 а. Confused flour bee н. Kleiner Mehlkäfer, m

## СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антонюк С.І., Лікар Я.О., Рубан М.Б. Сільськогосподарська ентомологія. Київ: Вища школа, 1984. 271 с.
2. Антонюк С.І., Лікар Я.О., Рубан М.Б. Сільськогосподарська ентомологія: практикум. Київ: Вища школа, 1986. 174 с.
3. Бригадиренко В.В. Основи систематики комах. Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2003. 203 с.
4. Вредители сельскохозйственнх культур и лесных насаждений: в 3 т. /Под ред. В.П. Васильева. Киев: Урожай, 1989. Т. 3. 408 с.
5. Гамаюнова С.Г. и др. Массовые хвое- и листогрызущие вредители леса. Харьков: ХЭО, 1999. 172 с.
6. Герман Л.В., Логінова О.В., Шульга І.В., Кабанець В.В., Станкевич С.В. Англійська мова (професійне спрямування): навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист та карантин рослин». Житомир: Видавництво Рута, 2023. 112 с.
7. Довідник із захисту рослин; за ред. М.П. Лісового. Київ: Урожай, 1999. 744 с.
8. Довідник по захисту овочевих і баштанних культур від шкідників, хвороб та бур'янів / В.І. Тимченко, Т.І. Єфремова та ін. Київ: Урожай, 1993. 190 с.
9. Ентомологія / за ред. акад. В. П. Федоренка. Київ: Колобіг, 2013. 380 с.
10. Лісова ентомологія: назви основних шкідників лісових насаджень / С.В. Станкевич, І.П. Леженіна, В.Л. Мешкова та ін. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Житомир: Видавництво «Рута», 2023. 136 с.
11. Літвінов Б.М. та і. Шкідники лісових насаджень: навч. посібник. Харків: ХНАУ, 2008. 189 с.
12. Літвінов Б.М. та ін. Практикум із сільськогосподарської ентомології. Київ: Аграр. освіта, 2009. 300 с.
13. Мартынов В.В., Никулина Т.В. Характеристики отрядов насекомых. С определительными таблицами: учебн. пособие для студентов биологического факультета. Донецк: Ноулидж, 2011. 371 с.
14. Рубан М.Б. та ін. Шкідники польових культур. Київ: Урожай, 1996. 228 с.
15. Сільськогосподарська ентомологія: назви основних шкідників сільськогосподарських культур і лісових насаджень /



С.В. Станкевич, І.П. Леженіна, І.В. Забродіна та ін. Вид. 4-те, перероб. і доп. Житомир: Видавництво «Рута», 2023. 200 с.

16. Сільськогосподарська ентомологія в агрономії: назви основних шкідників сільськогосподарських культур і лісових насаджень / С.В. Станкевич, І.П. Леженіна, І.В. Забродіна та ін. Вид. 5-те, перероб. і доп. Житомир: Видавництво «Рута», 2023. 156 с.

17. Сільськогосподарська ентомологія: підручник / за ред. Б.М. Литвинова, М.Д. Євтушенка. Київ: Вища освіта, 2005. 511 с.

18. Шкідники багаторічних насаджень: практикум / за ред. М.Б. Рубана. Київ: Урожай, 1999. 272 с.

19. Fauna Europaea. URL: <https://fauna-eu.org/> (дата звернення: 30.12.2023).

20. Global Biodiversity Information Facility. URL: <https://www.gbif.org/> (дата звернення: 30.12.2023).

21. Snodgrass R.E. Principles of insect morphology / With a new inn-word by George C. Eickwort. First published 1935 / MCGraw. Hill Book Company inc. Ithaca and London: Cornell University Press, 1993. 667 p.

22. UkrBIN: Національна мережа інформації з біорізноманіття. URL: <https://ukrbin.com/> (дата звернення: 30.12.2023).





A series of horizontal lines for writing, starting from the top line and extending down to the bottom line.

Навчальне видання

Станкевич Сергій Володимирович  
Кабанець Віталій Вікторович

# Українсько-латинсько-англійсько- німецький словник назв основних шкідників сільськогосподарських культур і лісових насаджень

Навчальний посібник

За редакцією  
Дизайн обкладинки С.В. Станкевича  
Комп'ютерний набір і верстка С.В. Станкевича

---

Підп. до друку **???.??.**2024. Формат 60 × 84 1/16 Гарнітура Таймс.  
Друк офсетний. Обсяг: 5,3 ум.-друк. арк., 4,9 обл.-вид. арк. Тираж 300.  
Замовлення **???**.